

ZADRUGA.

Glasilo »Zadružne Zveze v Celju«.

Uredništvo in upravnništvo je v Schillerjevi cesti št. 3, I. nadstropje v Celju. — Dopise blagovolište frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Naročnina se naj pošilja »Zadružni Zvezi v Celju«. — Ponatisi iz »Zadruge« so dovoljeni le tedaj, ako se navede vir.

Izhaja enkrat v mesecu. Zadruge, ki so član Zadružne Zveze v Celju, dobivajo list v dveh izvodih brezplačno. Zadružniki v Zvezi učlanjenih zadrug, društva in korporacije dobijo list za letno naročnino 2 kroni. Za vse druge naročnike stane list na leto 3 kroni.

Cena inseratov je naslednja: za 1 kratno priobčenje ena cela stran 24 K, pol strani 16 K, četrt strani 10 K, osminka strani 6 K. — Za večkratno inseriranje primeren popust po dogovoru. Za 12 kratno inseriranje popust 50 odstotkov.

II. mednarodni zadružni kongres.

Dne 23. in 24. septembra se je vršil v Piacenzi drugi mednarodni kongres Mednarodne zveze kmetijskih zadrug, ki se je pred dvema letoma ustanovil v Lucernu. I. kongres se je vršil minolo leto na Dunaju ob priliki mednarodnega kmetijskega kongresa.

Iz Avstrije so se vdeležili kongresa dvorni svetnik Dr. Ertl, kot zastopnik poljedelskega ministerstva, baron Störck, Sedlak, Dr. Neudorfer kot zastopnik Splošne zveze kmetijskih zadrug na Dunaju, dr. Lampe, kot zastopnik Zadružne zveze v Ljubljani, Premrou, kot zastopnik Goriške zveze v Gorici. Wagner za Zvezo kmetijskih zadrug v Gradcu, Dr. Pogatschnig za ono v Poreču. Sedlak je zastopal obenem tudi Ustredni jednota českých hospodářských společenstev v Pragi. Zastopnik Zadružne Zveze v Celju ravnatelj Fr. Jošt je svojo odeležbo moral odpovedati zaradi bolezni. Iz Nemčije so se udeležili kongresa Haas, načelnik Državne zveze nemških kmetijskih zadrug in Mednarodne zveze, Biernatzki iz Kiela, Dr. Grabein in Gennes, generalna tajnika Državne zveze, Bach iz Draždan, baron Brockhausen iz Štetina; iz Švice sta bila Dr. Abt in Schäffle, iz Srbije Avramović, iz Rusije Beretti, nadalje je bilo zastopano ogersko zadružništvo po minist. svetniku Seidl, ki je v prvi vrsti zastopal ogersko ministerstvo, luksenburško, nizozemsko in italijansko zadružništvo. Francozi so bili obljubili, da pridejo h kongresu, pa so izostali baje zaradi tega, ker je predsednik Nemec.

Na predvečer kongresa je bil sprejem v mestni hiši. Takrat navzoči delegati so imeli priliko spoznati gostoljubnost župana in županstva, predvsem različnih dam piacentinske aristokracije.

Dne 23. septembra je otvoril kongres tajni svetnik Haas ob pričujočnosti okrog 300 udeležencev. Otvoritveni svoj govor, v katerem je posebno poudarjal, da je zadružno delo — delo miru, delo združitve razno narodnih gospodarskih sil, je končal s toplim pozdravom na italijanskega kralja. Sledil je pozdrav župana, grofa Pallestrelli-ja, v imenu Piacenze, na kar je predsednik italijanske kmetijske zveze, Raineri, pozdravil pred vsem tuje delegate, potem tudi razne italijanske poslance, ki so se v precejšnjem številu udeležili kongresa. Za njim je orisal zastopnik italijanskega ministra, komendant Magaldi zanimanje in delovanje italijanskega poljedelskega ministrstva z ozirom na zadružništvo, nakar je izročil predsedniku Raineri-ju, kot najbolj zaslužnemu delavcu na polju italijanskega kmetijskega zadružništva najvišje v Italiji mogoče odlikovanje: zlato kolajno.

Za častnega predsednika je bil z živahnim pozdravom izvoljen bivši zakladni minister italijanski, eksclenca Luzzatti. Omenimo mimogrede, da je bil isti tudi predsednik kongresa Mednarodne alijance v Cremoni. Znani so dogodki tega kongresa. Mednarodna alijanca nima sreče. Pri predzadnjem kongresu v Budimpešti so nastopila nesoglasja, ki so povzročile izstop nemškega in avstrijskega kmetijskega zadružništva. Neposredna posledica tega je bila ustanovitev Mednarodne kmetijske zveze, kar je bilo posebno neljubo predsedniku alijance, Sir Henry Wolff. O priliki kongresa v Cremoni je Wolff ostro napadel Haasa, predsednika Mednarodne kmečke zveze. Na to je sedaj v Piacenci Haas hotel reagirati, kongres pa mu ni tega dopustil, ker ni vredno reagirati na neutemeljene Wolfove napade. Kongres v Cremoni sam je pokazal, da alijanca vedno bolj nazaduje, da je vedno bolj podvržena razkolnim posledicam. Socijalni demokrati so z ozirom na zadružne uspehe njihove stranke v Italiji, Belgiji in Fran-

ciji, zahtevali javno povdarjanje združništva kot bojnega sredstva v neprestanem razrednem boju. Henry Wolff, ki je sicer vedno povdarjal načela skupnosti mednarodnega združništva neoziraje se na stremenje poedinih vrst kmetijskega, industrijskega in proletarskega združništva, je moral vsled prizorov v Cremoni odložiti predsedništvo Mednarodne alijance. Le Luzzatti-ju se je bilo zahvaliti, da se ni kongres razbil.

Luzzatti ni zastopnik kmetijskega združništva v našem smislu. On je ustanovitelj kreditnega združništva, ki odgovarja bistvu naših Schulze-Delitschevih posojilnic. Vendar pa je znalo to združništvo pridobiti in vzdrževati stalen, plodonosen stik s kmetijstvom. Z druge strani je znalo italijansko kmetijsko združništvo prilagoditi se obstoječi kreditni organizaciji in si pridobiti značaj katerega naše n. pr. slovensko združništvo nima, dasi je po veliki večini povsem kmetijska tendenca. Ta značaj je agrarno-industrijski, njegov smoter stalno pospeševanje ekstenzivne obdelave in izrabe zemljišča.

Kot zastopniku takega združništva je bilo zato Luzzatti-ju mogoče predsedovati tudi kongresu v Piacenci, potem ko je že prej predsedoval kongresu v Cremoni. Storil je to z ognjevitim govorniškim temperamentom in s finim taktom.

V svojem nastopnem govoru je predvsem ocenil združno-socijalno delo Nemčije. vzor kmetijskega združništva. Obžaloval je nadalje odsotnost francoskih in angleških delegatov, katere upa videti na sledečem kongresu. Povdarjal je, da se v združitvi denarnih sil slabotnejših gospodarskih elementov, ki se vrši potom združne organizacije, razvija nova denarna sila, nov milijarder, kateri nastopa na bojno polje zoper kapital, združen v rokah nekaterikov. Naša naloga je zato v tem boju združevati, osredotočiti vse te sile slabotnih, ki so razpršene po celem svetu, v eno skupno silo, v skupno zvezo, ki naj poedinim milijarderjem iztrga nadvlado nad trgovino in obrt posameznih dežel. Končal je svoj govor s pozivom za oddajo udanostnega brzojava na italijanskega kralja, ustanovitelja Mednarodnega kmetijskega zavoda v Rimu.

Sledil je nato dnevni red kongresa.
(Nadaljevanje sledi).

Nekoliko statističnih podatkov v popravek.

(Odgovor »Narodnemu Gospodarju«, glasilo »Združne zveze v Ljubljani«.)

»Narodni Gospodar«, glasilo »Združne Zveze v Ljubljani« je objavil v svoji 16. številki na uvodnem mestu članek »Naš združni napredek«.

Na podlagi števil se nam dokazuje, kako odlično mesto zavzema »Združna zveza v Ljubljani« v avstrijski združni organizaciji. Čast, komu čast! Vendar pa člankarju ne moremo vsega verjeti, kar je zapisal in sicer pred vsem radi tega ne, ker je bil nekoliko prekomoden ter je brskal zamo po statistiki, ki jo je izdala dunajska »Splošna zveza avstrijskih kmetijskih zadrug«, na statistike prizadetih združnih zvez pa se ni hotel ozirati. Prerad je verjel dunajskim številkam, saj mu je bilo do tega, da pokaže svojo združno zvezo v kolikor mogoče lepi luči in tako med vrstami pove, da kar je zraven »Združne zveze v Ljubljani« na Slovenskem še združništva, sploh ne pride v poštev in sploh nič vredno ni. Mi, mi, »Združna Zveza v Ljubljani«, mi smo nekaj, drugi pa ne pomenijo ničesar: to je jedro celega članka.

Številke, ki jih prinaša dunajska statistika glede »Združne Zveze v Celju«, ne odgovarjajo dejstvom. To je tudi ljubljanski člankar prav dobro vedel, vendar pa je celjsko statistiko zatajil, zakaj, sem že povedal. Da pa slovenska javnost izve resnico, bom primerjal »Združno zvezo v Ljubljani« »Združni Zvezi v Celju« na podlagi statističnih podatkov, ki sta jih izdali glede svojih denarnih zadrug za leto 1906 obe zvezi sami.

Gledé števila članov, pravi ljubljanski člankar, da stoji njegova zveza na 4. mestu s 53.069 člani. Na prvem mestu je po njegovem mnenju češka v Pragi z 90.683, na drugem nemška v Pragi s 59.036 in na tretjem nižjeavstrijska na Dunaju s 56.186 člani. To ni popolnoma res, kajti v denarnih zadrugah celjske »Združne Zveze« je bilo koncem 1906. leta 78.208 članov, torej spada ta Zveza glede združnikov na drugo, ljubljanska pa šele na peto mesto. In če bi se hoteli gospodje v Ljubljani sklicevati le na združnike kmetijskega stanu, tedaj Vam prostovoljno črtamo par naših največjih denarnih zavodov, pri katerih bi se dalo misliti, da imajo precej združnikov iz meščanskih krogov. Črtam torej glavno posojilnico, kmetsko posojilnico, splošno kreditno društvo v Ljubljani, trgovsko-obrtni zadrugi v Gorici in Trstu ter tržaško posojilnico. To je skupaj 9963 članov, ostane potem takem še vedno 68.245 združnikov in bi bila celjska Zveza še vedno na drugem mestu.

Strašno ponosen je ljubljanski člankar na deleže ljubljanske zvezi pridruženih denarnih zadrug. Kajti v tem oziru je njegova zveza kar na prvem mestu in ne pomeni proti njej n. pr. češka zveza v Pragi svojimi 1500 članicami ničesar več. Ljubljanske denarne zadruge štejejo namreč 1.894.999 K deležev, češka zveza v Pragi, ki je

v tem oziru na drugem mestu, šteje komaj 1,052.614 K deležev, vključ temu, da ima petkrat toliko denarnih zadrug kakor ljubljanska zveza. Torej ljubljanska je prva, nekaj boljšega ni nikjer, osebno pa ne na Slovenskem. Kaj ne, gospod člankar? No, je zopet želja bila oče! Statistika »Zadružne Zveze v Celju« izkazuje za svoje denarne zadruge 1,634.382 K deležev. Od te svote odtegnem deleže že zgoraj pri zadružnikih navedenih šest zavodov, tako, da mi ne bo mogel nihče ničesar očitati. Tega je 290.503 K, ostane torej še vedno 1,343.879 K. Sedaj pa si bom dovolil, ljubljanskemu številu nekoliko pogledati pod kožo. Toraj na prvem mestu z 1,894.399 K. M-h! Res, tu bi bila bahavost na mestu, ko bi ne bilo v ljubljanskem Letopisu za 1904—1906 na strani 14. tek. št. 38. Ali »vzajemno podporno društvo« v Ljubljani s svojimi 3605 zadružniki, 8,265.950 K letnega prometa, a — 1,392.493 K deleži. Če bi ta zavod tudi spadal med kmetijske denarne zadruge, bi še bilo vse eno jako drzno vseh 183 denarnih zadrug in vobče celo zvezo povzdigovati do solnca, ker ima slučajno ena sama mestna zadruga več deležev, kakor 1039 gotovo po večini vzornih denarnih zadrug češke zveze v Pragi (stanje koncem leta 1906). Ako torej ta zavod črtamo, ostane samo 502.506 K! In sedaj primerjajte: Na prvem mestu je »Zadružna zveza v Celju« z 1,343.879 K, vključ temu, da sem črtal šest velikih zavodov. Na drugem mestu češka zveza v Pragi z 1,052.614 K, na tretjem mestu nemška v Pragi z 996.891 K, na četrtem nižjeavstrijska s 746.118 K, na petem zgornjeavstrijska s 527.973 K, na šestem štajerska v Gradcu s 527.973 K in še le na sedmem mestu pride slavna Zadružna Zveza v Ljubljani s svojimi 502.506 K. Torej!

Rezervnih zakladov ste našli pri svoji zvezi 1,034.354 K in ste se s tem postavili na drugo mesto, na prvo pa ste posadili nižjeavstrijsko zadružno osrednjo blagajno z 1,154.090 K. Ne morem pomagati, ali dolžan sem povedati resnico. Resnica pa je, da znašajo rezervni zakladi denarnih zadrug, včlanjenih pri »Zadružni Zvezi v Celju« koncem l. 1906 3,497.796 K. Odštejem za že znanih šest zavodov okroglo 380.000 K, ostane še vedno 3,117.796 K. Torej ste se zopet »zmotili«, sicer bi bili povedali, da spada glede rezervnih zakladov »Zadružna Zveza v Celju« na prvo mesto, »Zadružna zveza v Ljubljani, na tretje, na čemer ji pa še zmiraj iskreno čestitam!

Hranilnih vlog imate 48,362.833 K in se po-

stavljate s tem na tretje mesto. Na prvo mesto ste djali nemško zvezo v Pragi z 63,523.180 K, na drugo pa nižjeavstrijsko s 57,530.870 K. Zaupno vam povem, da ste se zopet »zmotili«. Spadate namreč še le na četrto mesto, ker zavzema prvo mesto »Zadružna Zveza v Celju«. Slednja šteje 89,489.765 K, če pa odštejem znanih šest zavodov, ostane še vedno 64.976.643 K, kar pomenja, ako primerjate številke tega odstavka, zopet prvo mesto.

Posojila: Spravili ste se na tretje mesto s 37,014.414 K. Na prvem mestu je pri vas nemška v Pragi s 50.622.441 K, na drugem pa češka v Pragi z 38,747.915 K. O »Zadružni Zvezi v Celju« pa gotovo še niste nikdar ničesar slišali, ker bi sicer bi sicer kot marljiv zadrugar, ki osebno slovensko zadružništvo dobro pozna, vedeli, da je celjska zveza s 76,653.288 K na prvem mestu, Ljubljana pa potemtakem šele na četrtem. Ako pa zopet odštejem zgornjih šest zavodov z 22,450.720 K ostane 54,202.568 K. »Zadružna Zveza v Celju« je še torej vedno na prvem mestu!

Denarni promet: Seveda je bil pri ljubljanski zvezi s 130,051.957 K največji. No, pri celjski zvezi pa samo 215,158.491 K. Ali ste še vedno prvi? Če sem konsekventen in zopet odštejem šest zavodov, potem ostane 111,861.830 K. Ali v tem slučaju opomnim, da je med 130.051.957 K ljubljanske zveze všteta Ljudska posojilnica v Ljubljani, ki ima sama 55,119.024 K prometa, kar pomeni skoraj polovico prometa pri vseh vaših 183 denarnih zadrugah.

In čisti dobiček? Postavili ste se zopet na prvo mesto za 278.184 K. Zopet pa ste pozabili, da beleži v tem oziru »Zadružna Zveza v Celju« 479.416 K. Šest zavodov črtam s 137.589 K, ostane še vedno 341.827 K, torej še vedno mnogo več, kakor pri vas, vključ temu, da ste všteli pri sebi tudi Vzajemno podporno društvo v Ljubljani, ki je pri osem milijonskem prometu naredila 45.493 K dobička, kar se še ni zgodilo menda nobeni slovenski denarni zadrugi z istim denarnim prometom! Saj ima n. pr. celo vaša Ljudska posojilnica v Ljubljani 55 milijonov prometa in vendar znaša tam čisti dobiček samo 43.687 K!

Tako kažejo te »suhoparne številke«, da je pri zadružnem delu pred vsem treba poštenosti. Osebno na Slovenskem. Ne mislite si gospodje, da bode s takimi sredstvi ubili »Zadružno Zvezo v Celju«, se silno motite. Veste bobro, da je to ena najstarejših zadružnih organizacij na Avstrijskem sploh in da je torej popolnoma umljivo, da »suhoparne številke« odločajo za Celje in ne za Ljubljano.

Zemljiško razdolževanje na Slovenskem s konverzijo denarnih dolgov.

Zemljišča in druge nepremičnine v Avstriji so preobložene z dolgovi, ki so znašali še nedavno okroglo 11.000.000.000 kron (t. j. enajst milijard). V naših slovenskih pokrajinah so bili in so še ti dolgovi ogromni, na pr. Štajerska jih ima okroglo 700.000.000 K (700 milijonov kron), Koroška skoro 200 milijonov kron in Kranjska ne dosti manj, tako da pride na pr. na Štajerskem na vsak kvadratni meter zemlje poprek 3 h dolga, na Koroškem in Kranjskem pa 2 h. Res se zemljiško-vknjiženi dolgovi tudi vračajo, ali vendar presegajo na novo intabulirani dolgovi vsako leto izbrisane ali plačane terjatve. Tako se je na pr. l. 1904, iz katere dobe so se priobčili v tej zadevi zadnji statistični izkazi, v Avstriji vknjižilo 1120 milijonov kron, izknjižilo le 720 milijonov kron t. j. za 400 milijonov kron so dobila zemljišča več bremen in sicer na Štajerskem 14 milijonov na Koroškem 5, na Kranjskem 4, v Trstu 7, na Goriškem 3, in v Istri 5 milijonov kron več. Če tudi so ta zemljiška obremenjenja zelo visoka, vendar so ta števila v resnici nekoliko manjša, ker se vsako zemljiško-vknjiženo breme ne izknjiži takoj, ko je bilo deloma ali popolnoma plačano, zlasti se pri amortizacijskem vračevanju izknjiži celi dolg še le po preteku dolgih let, čeravno je velik del bil veliko pred poravnanim. Upati je, da hipotečno zadolževanje ne bode v bodoče rastlo. Dolgovi se bodo sicer delali v bodoče; vendar se bode ljudstvo vsled vedno večjega števila posojilnic rajše posluževalo osebnega kredita, ki je cenejši in pri posojilnicah običajnejši. Ker pa raste v poslednjem času na nepričakovani način vrednost zemljišč, zato se bodo tudi v bodoče na hipoteke vedno in večje svote posojevale. Morebiti se bode sedanji običaj, po katerem se že 30 kratna svota posodi na katastralni čisti donesek, še prekosil in se bode sčasoma znabiti 40 krat tako velika svota posojevala. Kljub temu moramo odsvetovati, da ljudstvo z denarnim izposojilom preveč svoja zemljišča obremeni. N. pr. l. 1904 se je na Štajerskem na zemljišča in hiše intabuliralo 35 milijonov K, na Koroškem 9, na Kranjske 8, v Trstu 11, na Goriškem 5, v Istri 7½ milijonov kron. Kar pride na ta način*) dolgov v zemljiške knjige, to je vselej z velikimi stroški združeno.

Stroški za intabulacije so namreč veliki,

*) Dolgovi in bremena pridejo v zemljiške knjige tudi vsled neplačanih kupnin, vsled zapuščin, po raznih pogodbah itd.

ker stanejo kolki mnogo in ker notarji in odvetniki, ki običajno vknjiženje izvršujejo, po svojih tarifih dokaj računajo.

Enaki stroški zadenejo dolžnika tudi takrat, kadar dolgove izpravlja in odstranjuje iz zemljiških knjig. Najhujše pa tlačijo visoke obresti. Navadno se sicer jemljejo pri hipotečnih posojilih nižje obresti kakor pri osebnem kreditu; vendar so tudi pri intabulacijah v Avstriji previsoke obresti, posebno v Galiciji in Bukovini, kjer so se še l. 1904 vknjižile 6 — 7%, 7 — 8%, 8 — 10% in 10 — 12% obresti. In še celo v slovenskih pokrajinah so bile previsoke obresti. Na pr. na Štajerskem so se omenjeno leto v 81 slučajih vknjižile 6 — 12% obresti, na Koroškem pa le v 7 slučajih, na Kranjskem v 105 in na Primorskem**) v 380 slučajih. Koliko je bilo takih slučajev v prejšnjih letih, o tem nimamo podatkov, gotovo pa vsako prejšnje leto veliko več, ker je bil v letih pred 1904 dražji denar, ki ga je bilo pa v l. 1904 in 1905 in v najnovejšem času dosta po nizkih cenah v svetovnem prometu.

Visoke obresti pa težijo dolžnika, kakor teži težak kamen, ki si ga človek naprti na rame. Zato se trudijo dolžniki, da plačajo prej ko prej visokoobrestne dolgove. Ako jim pa to ni mogoče, si pa prizadevajo, dobiti posojilo za nižje obrestovanje. Ta manipulacija se zove konverzija (prenašanje) dolgov in se izplača, ako niso s tem preveliki stroški združeni in ne preveč pisarij in zavlačevanja. V tej zadevi smo dobili mesto prejšnjih postav, ki so bile v slednjih točkah res neukretne, nov zakon, z dne 22. febr. 1907 št. 49 drž. zakonika. Po tem zakonu ni več treba, kakor po prejšnjih zakonih, za vsak posamezni slučaj prositi finančne direkcije oproščenja od predpisanih dokaj visokih pristojbin za intabulacijo prenešenih hipotečnih dolgov. Vsak denarni zavod ima pravico, da se intabulira za svoto, s katero je on plačal že vknjiženi dolg, na isto mesto, na katerem je bil dolg, ki je zdaj plačan. Toda pogoj je ta, da se mora posoditi denar le za pokritje starega dolga in to najmanj za dobo 6 let. Drugi pogoj je v tem, da se da ali novo posojilo na najmanj za ¼ % nižje obrestovanje ali na amortizacijo, t. j. da se z vsakoletnimi (poluletnimi) obrestmi odplača tudi nekaj kapitala, tako, da se dolg od strani upnika ne more odpovedati, ako le dolžnik redno obresti in letna odplačila (anuitete) poravnava. Za taka prenašanja zemljiških dolgov so po novem zakonu silno majhni stroški in znašajo le 6 — 7 K (za kolke), (ako se pisarije nič ne računijo), in to tudi tedaj, če je dolg, ki se konvertira, še tako visok.

**) V Istri so še posebno visoke obresti.

Naj korist konvertiranja s sledečimi zgledi pojasnimo:

I. primer. Kmet izroči sinu (prvorojencu) kmetijo, ki je vredna 10.000 K. Toda on ima še 5 otrok, ki so še vsi nedoletni, a postanejo po preteku 10 let polnoletni. Te otroke, za katere je hotel oče tudi skrbeti, pa intabulira on po 1000 K, skupaj torej za 5000 K in obresti po $5\frac{1}{2}\%$ na kmetijo, ki jo je izročil najstarejšemu sinu. Ta bi moral šteti recimo čez dve leti 1000, čez 4 leta pa spet 1000 K in tako dalje, torej čez 10 let vseh 500 K. Kaj mu je storiti, ko že naprej vidi, da po preteku teh let ne bo mogel 5000 K prigrisposodariti? Ali hoče za vsakega dediča posebej na posodo prositi? Če vzame na osebni kredit, so visoke obresti; če da vsakih 100 K posebej intabulirati, so vselej veliki stroški. V tem slučaju gre k denarnemu zavodu, ki posojuje tudi na hipoteke in veli ondi, da bi se vseh 5000 K konvertiralo. Denarni zavod mu to rad vstreže in mu prihrani, ako se posluži zakona z dne 22/2. 907, veliko stroškov. V imenu mladoletnih dedičev da nadvarstvena oblast (okrajna sodnija) odstopno pismo za vseh 5000 K, kar stane, v kolekih le 1 K. Mladi kmetič pa da poverjeno (za poverjenje 72 v) izjavo (kolek 1 K), da bode teh 5000 K porabil edino le za poplačilo dedičev, ki so za toliko intabulirani. Prošnja ki se sestavi, da pride ta konverzija (prenašanje 5000 K od dedičev na denarni zavod), v zemljiške knjige, se kolkuje s 3 K. Tedaj znašajo stroški za kolke le 5 K 72 v. Odpadejo namreč pri tej konverziji kolki za vpisnino v gruntne knjige; ti kolki so namreč za visoke svote jako veliki, tukaj bi znašali 31 K 25 v. Proti tem malim stroškom (5 K 72 v) dobil bode posojilo 5000 K, katere bode izročil okrajnemu sodišču, ki jih bode dajalo (po 1000 K) po vrsti dedičem, kakor hitro ti postanejo polnoletni.

II. primer. Posestnik A je dolžan pri posojilnici B 10.000 K proti 6% obrestovanju. Posojilnica C zahteva samo $5\frac{1}{2}\%$ obresti zato se prestavi A k posojilnici C. S tem je A spremenil svoj vknjižen dolg glede višine obresti, ki so se znižale za $\frac{1}{2}\%$.

III. primer. Posestnik A je dolžan pri posojilnici B 10.000 K, ki jih mora vrniti proti trimesečni odpovedi. Pri posojilnici C pa posojuje denar proti enakimi obrestmi na vknjižbo tako, da se vsako leto (polleta) razun obresti odplačuje tudi nekaj na račun glavnice. Odpovedati pa ta posojilnica dolga tako dolgo ne sme, dokler plačuje dolžnik redno obresti z anuiteto (odplačilo) vred.

S konverzijo dolgov se lahko pečajo vse posojilnice. Svetovati je pa to delo v prvi vrsti

onim zavodom, kateri so na sedežu sodišča, kateri imajo za to sposobne uradnike ali odbornike, ali tistim, katerim stoje na strani notarji, odvetniki ali izvežbani notarski ali odvetniški uradniki.

Mednarodne razstave hmelja v Berlinu,

ktera se je vršila od dne 11. do 18. okt. t.l. vdeležile so se sledeče države: Avstrijsko, Belgijsko, Francosko, Nemško, Ogersko in Rusko. Po množini pridelanega hmelja v posameznih državah in po različnosti lege in podnebja dotičnih krajev, bile so posamezne države zopet razdeljene v različna okolišča. Avstrijsko tvorilo je osem takih, in sicer: I. Žatec, II. Ušnje, III. Polep, IV. Dub, V. Štajersko, VI. Galicija, VII. Moravsko in VIII. Spodno Avstrijsko. Južnoštajersko hmeljarsko društvo vposlalo je k razstavi od 23 hmeljarjev 34 uzorcev od katerih je bilo 25 pripuščenih k razstavi, 9 bilo je pa zvrženih. Bonitiranje ali razredovanje hmelja vršilo se je po posameznih okoliščinah na ta način, da so sodniki spoznali hmelju za različne dobre in slabe kakovosti določeno število »dobrih« oziroma »slabih« pik; končno se je število »slabih« pik od števila »dobrih« pik odštelo in po visokosti ostanka vršilo se je potem odlikovanje z zlatimi, srebrnimi ali bronastimi kolajnami.

Glede dobrih kakovosti oziralo se je 1. na način obiranja (število pik: za najslabši 1, za najboljši 3), 2. na sušenje (1—5), 3. na barvo in svetlost (1—10), 4. na rast kobule, na obliko, velikost in enakoličnost iste, na kakovost rebra, na množino semen (1—15), 5. na množino lupulina (1—15) in 6. na aroma ali duh (1—15).

Glede slabih kakovosti oziralo se je na sledeče: 1. na napake povzročene po plesnobi in po živalskih ali rastlinskih škodljivcih (največje število pik 15 — najmanjše 0) in 2. na druge napake, povzročene vsled napačnega ravnanja s hmeljem n. pr. zdrobljene kobule, ožgani lupulin, duh po dimu i. t. d.

Največje število pik dobil je hmelj iz Nemškega cesarstva, namreč 60, potem avstrijski $56\frac{1}{2}$, ogerski 51, ruski 44, belgijski 37. Koliko pik dobil je francoski hmelj, ni bilo razvidno; odlikovan je bil z dvema drugima dariloma. Število pik za hmelj iz avstrijskih okoliščin razvrsti se tako-le: 1. Žatec $56\frac{1}{2}$, 2. Južnoštajersko 54, 3. Moravsko $51\frac{1}{2}$, 4. Ušnje, 51, 5. Galicija $48\frac{1}{2}$, 6. Dub 48, 7. Vzhodno Štajersko 48, 8. Polep 46, 9. Zg. Avstrijsko 38. Južnoštajerski hmeljski vzorci bili so tako-le razredovani: Zlato kolajno dobi gospa Fani Kupec, Žalec za razstavljeni pozni hmelj, kateri

je bil tako-le bonitiran: $(3+5+10+12+11+13) - (0+0) = 54$. Srebrno kolajno dobijo: g. Jos. Širca, Žalec za zgodnji hmelj $(2\frac{1}{2}+5+9+11+11+13) - (0+0) = 51\frac{1}{2}$, gosp. Jos. Širca, Žalec za golding $(3+5+10+12+10+12) - (0+1) = 51$ in g. Franc Roblek, Žalec za golding $(3+5+9+11+10+12) - (0+0) = 50$. Bronasto kolajno dobijo: g. Karl Janič, Žalec za golding $(3+5+9+13+9+10) - (0+0) = 49$, g. Vincenc Janič, Celje za golding $(3+5+9+13+9+11) - (0+1) = 49$ in gospod Franc Oset na Vranskem za golding $(2\frac{1}{2}+5+10+11+9+11) - (0+0) = 48\frac{1}{2}$. Hmelj drugih naših hmeljarjev bil je tako-le bonitiran: g. Žigan Jože, Žalec za golding $45\frac{1}{2}$ pike, g. Ocvirk Martin, Mala Pirešica za golding 44 pik, gospa Fani Kuček za golding $43\frac{1}{2}$ pike, g. Janič Vinc., Celje za pozni hmelj 43 pik, g. Ivan Apat, Vransko za golding 43 pik, g. Plaskan Anton, Braslovče, za pozni hmelj $42\frac{1}{2}$ pike, g. Fridrich, Mirasann za golding $42\frac{1}{2}$ pike, g. Rajšter Franc, Šoštanj za golding 42 pik, g. Pollack Otto, Novi kloster za golding 42 pik, g. Jeschounig J., Arja vas 42 pik, g. Žigan Jože, Žalec za pozni hmelj $41\frac{1}{2}$ pike, g. N. Zanier, Sv. Pavel za pozni hmelj $40\frac{1}{2}$ pike, g. Vitez Haupt, Štrošnek za golding 40 pik, g. N. Zanier, Sv. Pavel za golding 39 pik, g. dr. Bergmann, Žalec za pozni hmelj 39 pik, g. Plaskan Anton, Braslovče za golding $38\frac{1}{2}$ pike, g. Florjan Rak, Braslovče za golding 38 pik in g. baron Cnobloch, Šovnek za pozni hmelj 36 pik. Vzorci drugih hmeljarjev pa so bili zavrženi.

Iz navedenega je razvidno, da je spodnještajerski hmelj izmed vseh avstrijskih hmeljev na drugi stopinji. Ako torej Čehi vpijejo: »Češki hmelj je najboljši na svetu!« smemo mi razglasiti, da je spodnještajerski hmelj drugi najboljši hmelj na svetu.

Do celega nepristranska razsodba kakovosti našega hmelja, kakor je bila določena na mednarodni razstavi v Berlinu, je za naše hmeljarstvo največjega pomena. Ta razsodba pa se vže izkorišča potom velikanske reklame, katero vže delamo za naše blago neposrednim potom pri pivovarjih tu- in inozemstva.

Spodnještajerskim hmeljarjem potemtakem še ni obupati!

Anton Petriček,

tajnik in blagajnik hm. dr.

Zadruga za prodajo svežega mleka ali: Kaj dela medtrgovina?

Nižjeavstrijski kmetovalci služijo lep denar s prodajo svežega mleka, za katero je velik odjemalec Dunaj. Glasom uradnega poročila c. kr.

poljedelskega ministerstva se je l. 1907 uvažalo na Dunaj na dan povprečno 782.000 l. mleka, na Nižjeavstrijsko odpade 533.300 l. Po tem številu pride iz Nižjeavstrijskega na leto samo na Dunaj okroglo 194 milijonov litrov mleka. Obstoji pa v tej kronovini 464 mlekarških zadrug, katerim pripadajo v veliki večini kot člani gotovo kmetovalci. Te zadruga so l. 1907 prejele 99 milijonov litrov mleka. Izmed teh jih je 108 zadrug, ki mleko pošiljajo nižjeavstrijski mlekarni na Dunaju (je tudi zadruga). Vkljub temu pa, da je mlekarško zadrugišstvo v tej kronovini že tako razvito, je vendar medtrgovina z mlekom še silno močna in dela kmetovalcu občutno škodo.

Že poročilo c. kr. poljedelskega ministerstva omenja, da se je v trgovini podražilo mleko pri prodaji na drobno pri litru za 3 do 4 vinarje in in da producenti (kmetovalci) niso imeli od tega podražjenja nikakršnega dobička. Pri dnevni množini 533.300 l. mleka in povprečnem podražanju 35 v pri litru pomeni na leto malo manje, ko 9 milijonov kron; ta velikanski znesek gre torej kmetovalcem oziroma producentom v zgubo vsled medtrgovine!

Dne 1. oktobra t. l. pa se je vršila seja mlekarškega odseka c. kr. kmetijske družbe na Dunaju. Po daljšem razgovoru se je sprejela sledeča veleznačilna resolucija: »Današnja seja mlekarškega odseka c. kr. kmetijske družbe izjavlja vzpričo časniških poročil, ki vale krlvdo na podražanju mlečnih cen na kmetovalce, da producentje mleka ne zahtevajo nič drugega, kakor da jim priznajo mlekarški veletrgovci cene, ki so primerne pridelovalnim stroškom, ne da bi se to doplačilo naložilo konzumentom. Kmetovalci so prepričani, da je tej zahtevi mogoče ugoditi, ne da bi pri tem trpeli konzumenti, kajti glasom uradnih dokazov izplačujejo trgovci kmetovalcem 11 v do 12 v, kvečjem do 16 v za liter mleka med tem ko se isto prodaja konzumentom po 26 v do 28 v. Trgovec torej zahteva za svoje delo celih 100%! Iz tega sledi, da se kmetovalcu lahko prisodi poboljšek 2 v pri litru, ne da bi se mleko moralo za konzumenta podražiti!«

Ta resolucija je veleznačilna za lastnost medtrgovine. Sklenilo se je potem v isti seji, da bodo vsi kmetovalci nižjeavstrijski prodajali od 1. novembra t. l. naprej mleko za 2 v pri litru dražje. Izvede se po okrajih organizacija producentov za izvršitev sklepa o podražanju. Na Dunaju, v kmetijski družai, naj se ustanovi urad za sklepanje pogodb. Na Dunaju naj se prirejajo zborovanja, na katerih se bo konzumentom razlagalo sedanjo trgovino z mlekom. Na Dunaju

naj se ustanove nove mlekarske zadruge, da se omeji in po možnosti iztrebi medtrgovina.

Izmed vsek sklepov je zadnja točka brezdvomno najvažnejša, ostale morejo le podpirati in pospeševati mlekarsko združništvo. V direkten boj proti medtrgovini pa gredo le zadruge. Na Nižjeavstrijskem se bo gotovo dalo mnogo doseči, ker je mlekarsko združništvo že jako razvito. To bo gotovo vplivalo najboljše tudi na druge pokrajine. Drugod sicer trgovina z mlekom ni tako razvita, kakor na Dunaju, a je tudi združna prodaja svežega mleka še na mnogo nižji stopinji, ko na Nižjeavstrijskem.

Črtice o mleku in njega izdelkih.

Piše —ko.

(Dalje.)

Vendar je povdariti prav posebno, da mora biti prav vse orodje, kakor vsi najmanjši deli posnemovalnega stroja popolnoma čisti in v snažnem stanju. Po vsaki rabi posode in po vsakem posnemanju mora mlekar vse prav skrbno z mlačno vodo umiti, nato pa še s čisto splahniti in dobro obrisati, da se ne prijemlje rija kovine. Od časa do časa treda v vodi s katero se posoda umiva, razstopiti nekoliko sode. Sploh je na snago gledati z največjo pazljivostjo, kajti najmanjša nesnaga in nepazljivost bila bi v velik kvar napravljenim izdelkom.

Kako mleko pripravimo za posnemanje?

Najbolje bi bilo, če bi posnemali mleko z strojem takoj po vsaki molži. Toda iz vsakemu jasnih vzrokov tega ne delamo. Zato moramo poprej segreti mleko na ono toploto, katero je imelo tačas ko se pomolze t. j. toplota 30—35° C.

Gospodarji, oziroma gospodinje naj ondi, kjer donašajo mleko v mlekarne, doma od vsake molže takoj sproti dobro ohlade. Kdor zmeša n. pr. jutranje mleko kar gorko k večernemu, ne stori prav. Če kdo shranjuje večerno mleko v vrču (kangli), naj iste čez noč ne zapira s pokrovom, pač pa naj položi povrh kako tkanino zategadelj, da ne pride v mleko kaka žuželka, ali nesnaga; to zategadelj, da se dobro prezračí.

Pred posnemanjem se mora segreti in sicer v zimskem času bolj, v poletnem manj. Zapomnimo si dobro: Ako teče mleko jednako merno močno vedno v stroj, in vedno jednako merno toplo, tedaj se izloči tolšča najbolj čisto. Pri visokem segretju in močnem teku izgubi se iste preveč med posneto mleko. Tedaj pa imamo občutno izgubo.

Seveda prav bi bilo, da bi se prineslo mleko od vsake molže posebej v mlekarno in bi se potem ondi z njim pravilno ravnalo do posnemanja. Tega ni mogoče doseči, ker so navadno vasi precej oddaljene od sedežev mlekarne. Delavnih moči, še za druga nujna dela primanjkuje. Zato na to niti misliti ne smemo. Sicer tukaj ni toliko nevarnosti glede izprijenja, nego ondi, kjer se prodaja mleko v svežem stanju, za živež.

Seveda v pravilno poslujoči mlekarni bi se imelo tudi posneto mleko takoj kolikor mogoče nizko ohladiti, da ostane dalj časa sladko in pripravno za porabo, bodisi za jed, krmljenje mladih živali (prašičkov) ali napravo trdih sirov (švicarskih). S hlajenjem se prepreči kisanje. Dostikrat dobe sesajoči ali mladi prašički drisko, če se jim da tako mleko. Ljudje najrajši dolže mlekarno, posodo i. t. d. A nimajo prav! Krivo je to, ker se je po potu proti domu mleko nekoliko okisalo, da je v stanju, katero imenujemo najlažje s tem, da ni ne sladko, ne kislo; v stanju, ki upliva na želodec najbolj neprijetno.

Saj je znano, da v poletni vročini marsikdo domov že mesto mleka sir pripelje. Ko se pri nas mlekarstvo zopet toliko povzdigne, da se bode delal iz posnetega mleka sir, postane to hlajenje neobhodno potrebno, če bomo hoteli imeti okusen in trpežen sir.

Ravno tako kakor hlajenje mleka, je pa hlajenje smetane takoj po posnemanju neobhodno potrebno, in za izdelek blaga, kakor trpežnost, aromatičen okus in duh največje važnosti.

Posodo s smetano je takoj po izvršenem delu postaviti v bazen mržle vode ali v ledenico k ledu, da se jo prav pripravi za medenje.

Posnemalniki so navadno tako urejeni, da se da regulirati močnejša (gostejša) ali tanjša smetana. Iz 100 l. mleka, odvezamemo smetane navadno 10 — 15 l.

Tudi se lahko ali smetana kot taka sama prodaja, ali pa se napravi iz nje maslo. Sama smetana se lahko prodaja v mestnih mlekarnah, katero prav dobro plačujejo. Če se n. pr. v mestu prodaja smetana posebej in posneto mleko posebej, se liter veliko boljše izplača, kakor če se proda celo mleko. Kajti če smemo fiziologom vrjeti, je posneto mleko z ozirom na hranilno vrednost beljakovin 5 — 6 krat ceneje, nego je njega prava vrednost, t. j. toliko je beljakovina cenejša v posnetem mleku, kakor ona v podobi govejega svežega mesa; sicer je resnica, da je slabšega okusa in nižje barve od celega mleka, kar je čisto naravno.

Kaj je maslo in kako se izdeluje?

Maslo oziroma surovo maslo imenujemo pri navadni toplini mehko, rumenkasto tvarino, obstoječo v glavnem iz 84% tolšče, 12 — 14% vode in 2 — 4% raznih drugih snovi, tako n. pr. beljakovin, soli i. t. d. Ker prenaša daljši transport in pri pravilni napravi nepokvarjenje, je zelo priljubljeno kot hranilo in sladilo; tako, da je važno blago celo svetovne trgovine. Da se izdelata trpežno, trajno in okusno maslo, moramo segreti (temperirati) kakor tudi okisati smetano po letu drugače, in drugače zopet po zimi.

Namen medenja (pinjenja) je s pomočjo tolčenja, suvanja (vrtenja) tolščine kroglice smetane, — omeniti je, da so nekdaj medli tudi mleko — zbrati skupaj v masleno kepo. Maslo samo na sebi še ni popolnoma čista tolšča, temveč ista vsebuje le okrog 85%.

Različnih vrst pinj se nam ne zdi potrebno opisavati; po slovenskih krajih je najbolj cenjena in razširjena pinja »viktorija«.

Kako delamo maslo v poletju?

Kakor smo že enkrat omenili, moramo po posnemanju smetano ohladiti v mrzli vodi ali na ledu. In sicer ohladiti se mora na 12° C, gotovo pa ne nad 13°. Če bi bila smetana toplejša, tedaj bilo bi maslo mehko, ter bi se nadalje težko v takoj navidez okusen stan spravilo. Hladi ter ob enem kisa naj se vsaj 12 ur, da se tudi med tem časom dovelj okisa, ne škodi pa nič, če se tudi 16 — 20 ur. Da zadene pravi čas hlajenja in kisanja, to nas mora učiti lastna skušnja.

Vsekakor potrebno je imeti v rokah vedno toplomer, samo na domnevanje ne sme iti.

Dobro storimo če medemo v poletju v zgodnjih jutranjih urah, ob hladu. Hlad je potreben posebno ko se maslo gnete (stiska na gnetilniku), oblikuje in upodobljuje. — Vsekakor se je bati medenja ob času, ko solnce pripeka, če slučajno ni izdelovalni prostor sam na sebi zadostno hladen. Da naj se pinja ne vrta prehitro in vedno enakomerno, to pridobi vesten mlekar v praksi. Predno denemo smetano v pinjo, moramo pinjo dobro oplahniti z mrzlo in čisto vodo, da je snažna. Kedaj je smetana ravno prav okisana, spoznamo na tem, da je oljnato počasi tekoča in svitle barve.

Kako delamo maslo po zimi?

Fabrikacija masla po zimi je zelo jednaka oni v poletju. Le smetana se mede toplejša, segreje se na 15 — 16° C. Tudi kisamo smetano lahko dalj časa, kakor v poletju, da doseže pravo visokost. Pinjo pa moramo oplahniti mesto z hladno z mlačno, toplo vodo, da se sod nekoliko

ogreje. Ako izdelovalni prostor ni zakurjen, mora se gnetenje in oblikovanje hitro vršiti, sicer postane maslo hitro tako trdo, da ni moč napraviti lepih oblik.

Naj nikari zimski mraz ne zapelje mlekarja k temu, da bi vsled tega, da se hitro umede, segrel smetano na 20° C ali še več, misleč, saj se maslo itak na gnetilniku rado strdi. Tak izdelek bi bil slab, iz masla pa bi se ne iztisnila voda, škodo bi trpela končno mlekarja na dobrem imenu.

Čas medenja odvisen je od toplote, gostejše ali tanjše smetane, medenja samega, sestave pinje in okisanje smetane. Navadno se umede v 25 — 30 minutah, zamore se tudi raztegniti na čas jedne ure. — Pomnimo dobro, da če delamo maslo iz popolnoma sladke smetane, ni dolgo časa trpežno, ker se prično hitro razkrajajoče snovi pretvarjati. Tako maslo postane prav kmalu žaltavo; tudi se dobi iz sladke smetane manj masla. Res je tudi, da treba izdelovati tako blago, ki ugaja in prija kupujočemu občinstvu.

Pravilno umedeno maslo, še ni dobro za prodajo. Mora se še ves pinjenec t. j. v maslu ostajajoče mleko iztisniti pod nalašč zato narejenim strojem — gnetilnikom. Predolgo ne smemo masla oblivati z vodo in stiskati, sicer izgubi mnogo na svojem aromatičnem okusu. Ko je še to napravljeno, se zvaga, kakoršne kose hoče imeti, zavije lepo v pergamentni papir in pusti na hladu, da se okrepeča, t. j. postane trdo. Ko je toliko trdo, da se oblike vsled stiskanja in dotikanja ne pokvarijo je godno za odposlatev odjemovalcu.

Vsakdo si naj zapomni, da z natančnim opazovanjem in sicer dolgotrajnim glede segretja mleka, hlajenja in kisanja smetane, koliko časa se mede koliko vode se porabi za medenje in oblivanje si pridobi mlekarono ročnost in prakso, da blago pravilno narejeno pridobi v trgovini dobro ime.

Čebela v zimi.

Narava se spravlja k počitku; njeni prebivalci dobili so že toplejšo obleko, kmalu pokrila se bo tudi zemlja v belo odejo in treba bo tudi pogledati pri čebelah, da jih obvarujemo mraza, ker narava sama tukaj tega ne stori. Ista jim sicer skrbi za hrano, skrbi tudi za to, da toplota ostane v panju, toda čebelno telesce je po leti ravno tako kakor po zimi, njegova obleka je vedno ista, vsled česar mora čebelar ta nedostatek odpraviti. Mnogo čebelarjev je še tako nespametnih ali celo brezbržnih, da pustijo čez zimo čebele popolnoma

usodi; res ni neizogibna posledica, da bi zmrznile, toda nihče ne bo zanikal, da jih potem nepotrebno zebe, posledice tega pa so, da panj spomladi ne vspeva tako, kakor bi lahko, česar navaden človek seveda ne uvidi. Posamezna čebela že otrpne pri 5. stopinjah reomirja; kako se naj torej zahteva, da bi ista pri 20 stopinjah pod ničlo ne trpela škode. Čebele sedijo po zimi v gruči med satovjem stisnjene ter se tako tudi počasih pomikajo za strdjo; onim v sredi je seveda toplo: toda druge na periferiji gotovo zebe, vsled česar vedno menjavajo prostore, zaradi toplote in hrane. Očividno je toraj, da mora one čebele, ki so na obkrožju gruče, zebsti, in da morajo iste pri hudem mrazu odpasti in otrpniti. Vsi večji čebelarji trdijo in gotovo z vso pravico, da je od dobrega vzimljenja odvisen uspeh prihodnjega leta, in da je dobro vzimljenje umetnost. Pomisliti je treba toliko malenkosti, ki lahko postanejo pri zanemarjanju usodne in v prihodnjem hočem naštetih nekaj točk, ki se morajo vpoštevati. V prvi vrsti moramo varovati po zimi čebele pred hudim mrazom; s tem pa ne sme nihče misliti, da bi moral dovažati čebelam na ta ali oni umeten način toplote, ker bi bilo to menda še bolj pogubno. Kakor že omenjeno, sede čebele po zimi v gruči, čisto malo dihaajo, so tudi čisto mirne, in nekako pol spiyo. Ako položimo uho na panj, slišimo pri pravilnem položaju rahlo šumenje, močnejše šumenje bi bilo že sumljivo. Iste sede v neposredni bližini strdi, na isti sami pa ne, ker je preveč mrzla. Zaradi tega opazimo lahko spomladi, da so prej polni satje zdaj ravno na sredi (v krogu) prazni. Tako se potem cela gruča pomika počasi za strdjo, če more, v nasprotnem slučaju, ako bi si na primer vsled zime ne upale s prostora, bi v neposredni bližini strdi zmrznile — od lakote umrle, kar se je že marsikomu zgodilo. Kakor vsaki živali daje tudi čebelam hrana življenje. Pri pravilnem ravnanju porabijo čebele čez zimo za sebe k večjemu 2 kilograma strdi; ako bi jih pa zeblo, bi se ta množina zvišala, ker bi si morale z več hrane pridobiti več toplote. Tako je pomanjkanje toplote na posreden in neposreden način opasno. Če pa govorim o »toploti«, ne sme nihče misliti na bogve koliko stopinj; baje še 1° stopinja v panju samem ni nevarna.

Kakor pa hud mraz bi lahko škodovala čebelam po zimi prevelika umetna, nenaravna toplota. Čebele morajo v panju čutiti, da je zunaj zima. Ako bi temperatura v panju zunanji ne bila primerna, bi se čebele vznemirjale, mislile bi, da je zunaj tudi toplo, silile bi iz panja. zunaj otrpnile in našle gotovo smrt, v nasprotnem slučaju bi se v panju zadušile. V najugodnejšem slučaju bi začele prehitro gojiti zalego, kar bi jih

zopet sililo k izletom po vodo, katero neobhodno potrebujejo.

Kako torej skrbeti za primerno toploto? Nekteri panji so že tako narejeni, da se lahko pustijo v njih čebele skoro tako, kakor so bile po leti, ker imajo debele stene, da zunanja sprememba v temperaturi malo vpliva na čebelno gnjezdo. Treba bi bilo le zožiti prostor, v katerem sedijo in zmanjšati letalnik. Toda taki panji niso gosti, ker so preveč dragi in ker zavzamejo po leti nepotrebno preveč prostora, so težki i. t. d. Panje z navadnimi stenami se mora opaziti, oviti v cunjje ali kak drug slab prevodnik toplote. Jaz sam stisnem panje kolikor mogoče skupaj, po tem ko sem dal med dva panja ploščo vate. Spredaj in zgoraj pa založim včasih za 1 dcm vate in papirja. Ravno tako zamašim zadnji, prazni del panja z vato in papirjem. Omenil sem že zgoraj, da se mora prostor, v katerem naj čebele po zimi prebivajo, v jeseni zožiti, da jim ni treba ogrevati nepotrebno preveč praznega prostora. Vzame se satovje, kterege čebele ne bodo mogle zasedati, vstran in se potisne okno čisto do gnjezda; seveda je treba pri tem delu zopet paziti, da ne vzamemo preveč strdi; ker nosijo isto čebele po naravnem nagonu vedno vzadina-vzgor, med tem, ko imajo spredaj zalego. Šele proti pozni jeseni, ko začnejo misliti resno na zimo, prenesejo strd od vzadi bolj v bližino gnjezda. Pri tem zoženju prostora pa se napravi redno in nehote neka napaka. Da čebelam po zimi toplota ne uhaja preveč iz panja, zamašijo z neko, smoli podobno tvarino (zadelavino) vse špranje, ktere se potem pri zgorajšnjem ravnanju zopet odprejo. Sicer se iste potem z zamašenjem praznega prostora zopet nekaj zadelajo, toda, da ne tako, kakor to storijo čebele same, nihče ne bo trdil. Zaradi tega bi se moral čebelar že poleti odločiti, ktere panje bo pustil za plemenjake, in jim odkaze že poleti prostore, katere lahko zasedajo po zimi, kar je tem bolj umestno, ker jim v tem slučaju pripravljeno gnjezdo ostane in se ne raztrga. Konečno moramo po zimi zmanjšati tudi letalnik, da panjeva toplota nima preveč zveze z zunajnim mrazom; pri ostri burji treba je pa zasloniti panje z deskami, da veter ne piha preveč. Nikoli pa ne letalnikov čisto zamašiti, ker potrebujejo čebele po zimi ravno tako zrak, kakor po leti, če tudi manj. — Vprašanje je sedaj, kam naj postavimo čez zimo svoje panje? Pravijo, da zakopajo severni narodi panje v nalašč za to izkopano zemeljsko jamo. Nekteri naši čebelarji jih postavljajo v kleti, cvetličnjake, jih zakopajo v krmo i. t. d. Jaz sam bil sem enkrat (tuje) čebele zanesel v cvetličnjak in so precej dobro prezimile; le uhajale so vedno, ker niso bile čisto

na temnem in jim je bilo preveč toplo. Pa naj si ima ta ali oni prostor kake posebne dobrote, jaz sam bi nikoli ne prestavljal čebel iz čebelnjaka; prvič že zaradi tega, ker je prenašanje sitno delo, drugič ker imajo v čebelnjaku najbolj mir, tretjič, ker jih moram pozneje, ko jih zopet zanesem nazaj, še vedno opaziti. Najbolj pride pa v poštev dejstvo, da pri vsem tem lahko zamudim ali prezrem topel dan, v katerem bi se lahko čebele očistile blata, česar pa seveda ne morejo storiti, ako so kje zaprte. Čebele se namreč izsnažijo le zunaj, in ako jih zima predolgo zadržuje, izpustijo blato v panju, in s tem grdo onesnažijo in usmrdijo satovje.

(Nadaljevanje sledi.)

Učitelj v Trdivasi.

Poučna povest.

Po nemškem izvirniku z dovoljenjem pisateljevim na slovensko prestavljeno.

(Dalje.)

Ne, ni dejal, zavpil je Cvetko silno razburjen te besede in naglo hodil po sobi gori in doli.

Trije kmetje so ga malo začudeno pogledali in si mislili pri sebi: »Čakaj, dečko, ko bodeš delj časa med nami, se bodeš ravno tako navadil na vse to kakor mi. Je že tako na svetu.«

Cvetko je obstal preb Korenom: »Koliko pa znaša tirjatev Stiskačeva, za katero toži?«

»Kolikor se sliši« je odgovoril ta, »toži kujon za svojo drugo vknjiženo posojilo v znesku pettisoč kron. Na prvem mestu je vknjižena okrajna posojilnica z osem tisoč kronami. Povrh tega je Stiskač sestavil nekak račun od različnih mešetarij in kupčij, katere je imel s Šotrom; ta račun znaša tudi okroglih dva tisoč in petsto kron.«

»Posestvo pa je vendar cenjeno na trideset tisoč kron in še nekaj stotin, kakor sem zaupno zvedel« je nadaljeval Cvetko.

»G. učitelj,« se je vtaknil tu Jan v pogovor, »to je že res, a cenilni možje cenijo navadno previsoko.«

»Vseeno — toliko vem sedaj, da Orehovalo še ni prezadolženo. Štoru se bi še dalo pomagati iz zanjke. Naj proda vse na prostovoljni dražbi!«

»Pa ravno tako ne bo šlo,« je odgovoril Jan, »stari štor ima trdo bučo. Posebno zadnji čas je trmast kot sam zlodej. Nobene pametne besede ne moreš več govoriti z njim. Misli je, da ima Stiskač še veliko večjo tirjatev. Smejal se je zadnjič in menil, da ubogih sedemtisoč petsto kron še ne bo pognalo Štora s kmetije, katera je vredna med brati tridesettisoč kron.«

»Ne vem, ne vem«, je kimal z glavo Verden, »stari Šita je bil inace pametna glava. Zadnji čas ga je moralo kaj zmešati.«

»Prav imaš«, reče Koren, »vse govorenje in prigovarjanje ne izda pri njem ničesar. Jaz ga več ne razumem! Le na to se še vedno upira, da pri prvi prodaji nikdo ni prišel. Komur se ne da pomagati, se ne da, pa križ in amen.«

Cvetko je pa vstrajal pri svojem: »Mora se dati pomagati. Ali se ne bi dalo morda tako doseči, da bi občina izdražila posestvo? Na ta način bi se rešila Štoru domačija in del kmetije, ne da bi bila občina v nevarnosti, da zgubi svoj denar.«

Vsi trije so pogledali učitelja še mnogo bolj začudeno nego poprej. In spregovoril je Koren: »Hočemo vam popolnoma odkrito povedati, kar mislimo. To ne gre v Trdi vasi. Zadostovalo bi, da bi se vsi vaščani razburili proti obč. odboru. Mi trije, da, mi bi že bili morda za to, a o ostalih ni niti govora. Korošec je že takšen, na, saj me razumeta vidva, šviga švaga. Krčmar Senčar, ta pa, saj veste: jednako z enakim! Naš ljubi župan Rotnik tudi ne mara Štora in gotovo ne bo za ta načrt.«

»No, če pa tako ne gre,« reče Cvetko s povzdignjenim glasom, pa u s t a m o v i n o r a j f - a j z n o v k o. »Tako jutri pišem »Zadružni zvezi« v Celju, da mi pošlje pravila in pa kratko navodilo za ustanavljanje rajfajznovk. Potem se bomo natančneje zmenili, da boste vedeli, za kaj se gre. Računam pa prav trdo na vašo pomoč.«

»Jaz sem zraven, poznam že to reč,« je zaklical Jan.

»Midva tudi, midva tudi,« sta pritrdjevala Koren in Verden.

»Potem pa z božjo pomočjo na delo« je dejal Cvetko. »Tiho in previdno se hočemo pripravljati za ustanovitev.«

Možje so si segli ganjeni in navdušeni v roke:

»Z božjo pomočjo na delo.«

XIV.

Ravno isti večer, na Štefanovo namreč, sta sedela Rotnik in njegova ljuba Lizika za pečjo in se razgovarjala važne reči.

Rotnik je imel svoj stari vivček v ustih, a kadil ni. Najprej si je mislil pri svojem sinu izposoditi tobaka, kajti Kristijanček je smel kaditi, kolikor je hotel, ker mu je to Liza dovolila, a ko je žena videla, da škili za sinovim mehurjem, ki je ležal na oknu, ga je ostro pogledala in rekla: »Saj vendar ne znoriš na svoje stare dni.«

In Rotnik je moral ponižno požreti slino, katere so se mu cedile po sinovem tobaku in je kadil iz mrzlega vivčka, predstavlja se, da ga dim prijetno žgačka v suh, koničast nos.

Potem pa sta govorila z ženo o ženitvi svojega sina.

Liza je najprej čez vso mero hvalila svojega sina. Ta da je vse drugačen korenjak kakor njen nečak, prismojeni Franci, kateri služi sedaj okoli po svetu za hlapca. »Kdor se med otrobe meša, ga svinje pojedo.« Kristjan da še z očesom ni trenil, ko mu je namignila, da se naj oženi z Zatečovo Jerico iz Družmirja. Vzel je samo svojo pipo iz ust, pljunil v kot in vprašal: »Ali pa ima tudi pošteno doto in balo? Dekle ki nima denarja, njega sploh nič ne briga.«

»Kje je le Stiskač,« je menil Rotnik. »Imel bi nam danes vendar sporočiti, kaj je z Družmirjem.«

»Če ga le nikdo ne bo videl, da pride k nam.«

»Zakaj? To je vendar vseeno.«

»Ker pride lahko našemu Juriju na ušesa. Tega pa še zdaj lahko ovijem okrog malega prsta.«

Tu so se približali koraki od vrta sem in nekdo je potrkal na kuhinjske duri. Rotnik je šel ven in pripeljal seboj Stiskača.

Ta je bil zavrt v star, čudno sešit in skrpan kožuh. Komaj je dobro stal v sobi, pa je začel skakati zdaj na eni, zdaj na drugi nogi in z rokami ploskati.

»Kakšna zima, kakšna zima, kakšen mraz. Zmrznile bi mi kmalu roke in noge! Matijček, Matijček, kje je tvoj slivovček?«

Rotniku se je obesila spodnja ustnica z vivčkom še bolj ni se ganil s klopi, kakor bi bil prismoljen. Škilil je le po strani na Lizo.

Ta se je vzdignila kislega obraza, prinesla iz omare v steni umazano slatinsko steklenico ter nalila majhen glažek.

»S špehom lovimo miši« si je mislila pri tem in se jezila na drznega žida, ki je njenega ljubega sinčka za nekaj kapelj žganja prikrajšal.

»Pijte, pijte malo, na zdravje« je rekla. »Strašno mrzlo mora biti zunaj.«

Stiskač je nagnil glažek in ga z jednim požirkom spil; potem pa ga je ponudil županu in mu zasmehljivo dejal: »Na zdravje, očka župan.«

Rotnik je vzel glažek, ga obliznil, celo nagnil in si mislil da pije. Ustnica mu je visela skoro do brade: najprej kaditi brez tobaka, potlej pa še piti brez slivovke — to je bilo celo Rotniku odveč. A ugovarjati si svoji ljubi Liziki ni upal.

Književnost.

Nova knjiga. Društvo »Pravnik« v Ljubljani je ravnokar izdalo že davno zaželeno 5. knjigo »Poljudne pravne knjižnice« (zvezek XI in XII), ki obsega predpise zoper okvaro poljščine (poljskega blaga) za vse slovenske pokrajine. Knjižica, ki stane le 80 h, ima na-

slednjo vsebino: I. Državni zakon o uradnem stanju stražarskega osebja. II. Predpisi za Kranjsko. a) Zakon o obrambi poljščine. b) Razglasilni ukaz o vinograjemskemu zakonu. c) Zakon za vinograde. d) Okrožnica dež. odbora vinogradnikom. e) Zakon ob oznakah čuvalnih organov. f) Ukaz k temu. g) Zakon o varstvu planik in kraljeve rože. III. Predpisi za Koroško. a) Zakon o obrambi poljščine. b) c) Dodatni predpisi k temu zakonu. IV. Predpisi za Goriško-Gradiško. a) Zakon o varstvu poljskega blaga. b) c) Dodatni predpisi. d) Zakon o zahtevkih za javne stražnike. e) Zakon v varstvo planike. V. Predpisi za Istro. a) Zakon o varstvu poljskega blaga. b), c), d) Dodatni predpisi k temu zakonu. e) Zakon o reji in paši koz. f) Ukaz k temu zakonu. VI. Predpisi za Trst. a) Zakon o varstvu poljskega blaga. b) Razglas k temu zakonu. VII. Predpisi za Štajersko. a) Zakon o varstvu poljskega blaga. b) c) Dodatni predpisi k temu zakonu. Sklepne urednikove pripomnje. — Urednik dr. Ed. Volčič v Novem mestu pravi v svojih sklepnih pripombah: V svojem uradovanju sem mnogokrat opazil, da našim kmetovalcem, pa tudi županom, prav pogosto ni znano, kako je županstvom dana pravica, da sodijo sami o škodi ali okvari, storjeni na poljedelskih zemljiščih ali stvarih. Priročna zbirka teh predpisov je bila torej jako potrebna. Ni treba omenjati, da se s takim priprostim končanjem prepirov na občinskem uradu prihrani mnogo potov, časa in sovraštva. Pravdarjem pa, ki radi takih oškodb deželnim zakonom nasproti le še iščejo stroškov na sodiščih, jih sodnik pač ne bi prisodil, tudi ko bi pravdo dobili, ker ti stroški niso bili potrebni; — tudi noben odvetnik se ne bi trgal za take pravdice. Omenjeni zakoni so vinorodnim krajem velike važnosti tudi za to, ker, razen štajerskega in tržaškega, dajo županstvom oblast, da določijo dobo trgatve. Ko bi se izpolnjevala določila tudi s te strani, bi ne bilo radi vsakoletnih največ prezgodnjih trgatav tolikih nerednosti, o katerih pravi že okrožnica kranjskega deželnega odbora od 16. maja 1874, natisnjena na strani 28, da so na škodo posameznim vinogradnikom, pa gotovo tudi vinotrštvu kranjskemu sploh. Vsebina in nizka cena priporočati knjigo sami. Jezik je jako umljiv in krepek, saj je velik del teh predpisov svoj čas sestavil pok. pesnik France Levstik. Ponatis iz te knjige z nekimi pristavki je »Stenska tabela s kazenskimi določili zaradi obrambe poljščine«, ki velja, za vsako kronovino posebej po 20 v. Oboje se dobiva po vseh knjigarnah, v Novem mestu tudi pri uredniku dr. Ed. Volčič-u.

Seznam jugoslovanskih zadrug,

ki so bile po izidu oktobrove številke »Zadruga« registrovane v zadrugnih registrih trgovskih sodišč ozir. na novo ustanovljene.

Podčetrtek (Štajersko, okrož. sod. Celje) Ljudska hranilnica in posojilnica v Podčetrtku, registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

Svičina (Štajersko, okrož. sod. Maribor) Hranilnica in posojilnica v Svičini, registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

Mirna Peč (Kranjsko, okrož. sod. Rudolfovo) Ljudska hranilnica in posojilnica v Mirni peči, registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

Motnik (Kranjsko, dež. sod. Ljubljana) Hranilnica in posojilnica v Motniku, registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

Št. Gothard (Kranjsko, dež. sod. Ljubljana) Hranilnica in posojilnica v Št. Gothardu, registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

Begunje pri Cerknici (Kranjsko, dež. sod. Ljubljana) Kmečka posojilnica v Begunjah pri Cerknici, registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

Velkopolje na Vipavskem (Kranjsko, dež. sod. Ljubljana) Kmečka gospodarska zadruga v Velkopolju na Vipavskem, registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

Leše pri Tržiču (Kranjsko, dež. sod. Ljubljana) Hranilnica in posojilnica v Lešah, registrovana zadruga z omejeno zavezo.

Štivan (Primorsko, sud. Rovinj) Gospodarsko trgovačko društvo (konsumna zadruga) u Štivanu, registrirana zadruga na ograničeno jamčenje.

Rodik (Primorsko, dež. sod. Trst) Kmečka hranilnica in posojilnica v Rodiku, registrirana zadruga z neomejeno zavezo.

Miren (Primorsko, dež. sod. Gorica) Čevljarska zadruga v Mirnu pri Gorici, vpisana zadruga z omejeno zavezo.

Cerkno (Primorsko, okrož. sod. Gorica) Živino-rejska zadruga v Cerknem na Goriškem, registrirana zadruga z omejeno zavezo.

Vrtovin (Primorsko, dež. sod. Gorica) Kmečka posojilnica in hranilnica v Vrtovinu, registrirana zadruga z neomejeno zavezo.

Mravince (Dalmacija, kot. sud Split) Seoska blagajna za štednjo i zajmove, zadruga uknjižena na neograničeno jamčenje. Promjena tvrtke u: Seoska blagajna za štednjo i zajmove, zadruga uknjižena na neograničeno jamčenje u Mravincima i Kučinama.

Sinj (Dalmacija, kot. sud Split) Cetinjska pučka štedionica v Sinju, registrirana zadruga sa neograničenim jamstvom.

Ervenik (Dalmacija, dež. sud Zadar) Srpska zemljoradnička zadruga u Erveniku, protokolisano udruženje sa neograničenim jamstvom.

Lopar (Dalmacija, dež. sud Zadar) Ribarska zadruga, registrirana na ograničeno jamčenje za mjesto Lopar.

Ošlje (Dalmacija, kot. sud Dubrovnik) Seoska blagajna za štednjo i zajmove, zadruga uknjižena na neograničeno jamčenje u Ošlju.

Bogomolje (Dalmacija, kot. sud Split) Hrvatska pučka blagajna za štednjo i zajmove, zadruga uknjižena na neograničeno jamčenje.

Živogošće (Dalmacija, kot. sud Split) Hrvatska pučka blagajna za štednjo i zajmove, zadruga uknjižena na neograničeno jamčenje u Živogošću.

Iz zadružnega registra se je izbrisala:

Šoštanj (Štajersko, okrož. sod. Celje) Konzumno društvo v Šoštanju, registrirana zadruga z omejeno zavezo.

Zadružne in razne gospodarske vesti.

Čitateljem »Zadruga«. Leto teče h koncu in tudi list se mora pripravljati za nov letnik. Silno težavno je Slovenca vzdramiti, da se peča tudi z resnimi gospodarskimi vprašanji. Vendar napredujemo, četudi mnogo bolj počasi, kakor je ravno potrebno. Če pa se že povsod drugod zanašajo na »upanje«, smemo upati tudi mi, da bo kmalu nekaj boljše. Morebiti jih je po Slovenskem že precej, ki »upajo« ravno isto. Vse te pa danes pozivljamo, da ob enem z lepim »upanjem« stopijo na plan in začnejo tudi z delom. Damo danes eno navodilo. Gospodarski listi so potrebni in »Zadruga« je gospodarski list. Sami vemo prav dobro, da bo treba pri »Zadrugi« izboljšati in izpremeniti še marsikaj, toda sami — uredništvo — vsega za nobeno ceno storiti ne moremo. Kakor mora biti list nekaka vez med vsemi v obravnavanih gospodarskih vprašanjih prizadetimi Slovenci, tako morajo se tudi vsi zavedati, da so za povzdigo lista dolžni nekaj storiti. Svetujemo danes, da se vsi obrnejo še pred koncem leta do nas in nam izrazijo svoje želje in svoje misli glede vsebine, glede oblike itd. Kratko naj grajajo, kar jim ne ugaja, naj povejo, kaj bi se dalo še storiti oz. o čem bi se dalo v listu še govoriti itd. Vsakdo s takim ravnanjem stvari mnogo koristi, med tem ko zakotno zabavljanje meče slabo luč le na strelca samega.

Knjigovedstveni kurz, kakor ga nameravamo zopet prirediti podobno onemu lanskega leta in o katerem smo pisali že v poslednji številki Zadruga na strani 192 se bode vršil h koncu tekočega leta. Čudimo pa se, da nam je došlo dosedaj tako malo prijav. Vsem funkcionarjem novih zadrug zlasti rajfajzenovk kličemo dotično notico ponovno v spomin ter prosimo, da se nam število in imena vdeležencev kurza priglasi v najkrajšem času.

Letnoračunski zaključki. Leto se bliža svojemu koncu in naši posojilničarji in zadrugarji morajo že delati priprave za računski zaključek in bilanco za te-

koče leto 1908. Zlasti je potreba, da se tega dela odnoso pripravi, kolikor jih je mogoče naprej izgotoviti pred zaključkom leta, popriimejo z vso vmeno funkcijonarji starejših, velikih in močno razvitih denarnih zavodov. Nič manj pa ni to važno tudi za vse naše mlajše, zlasti za one zadruga, ki so bile še le v tekočem letu osnovane ter so začele poslovati in ki bodo za leto 1908 polagale prvokrat svoj računski zaključek in bilanco. Mi smo že onovno, ob raznih prilikah in naravnih mestih z živo in pisano besedo povdarjali, da je računski zaključek denarnega zavoda in vsake zadruga nekako zrcalo, iz katerega odseva vsanjegova zunanja in notranja podoba. Teh besed ni moči nikdar zadosti v spomin poklicati vsem našim zadrugarjem brez izjeme. Namen pa, ki smo ga imeli s to notico je, da opozorimo torej ob pravem času vse nove, mlajše in manjše zadruga, zlasti rajfajzenovke na naše članke, ki smo jih priobčili pod zgorajšnim naslovom v Zadrugi 1. novembra in 1. decembra 1907 ter v januarski številki 1908. Tam najdejo oni, ki jim sklepanje računov in sestavljanje bilanc še ne gre gladko od rok zadostna navodila. Ako bi pa komorkoli vzlic temu še ne bilo kaj jasno, naj se slobodno obrne za poduk v nasvet na Zvezo.

Na kmetijski zadružni šoli v Darmstadtu (Nemčija) se je pričel šestmesečni tečaj za l. 1908/1909 dne 5. oktobra t. l. Vseh slušateljev je 31, med njimi 5 Avstrijcev: 2 Slovenca, 1 Čeh, 2 češka Nemca. Oba Slovenca sta štajerska rojaka, in sicer gg. Josip Pučnik, cand. iur. s Prihove pri Konjicah in Fran Kopriva, posestnik v Arji vasi pri Petrovčah.

Posojilnica v Vojniku pri Celju priredi v četrtek dne 12. novembra 1908 v Vojniku vinski sej m. Na prodaj pride priznano dobro vino iz Črešnjic, Platij, Novak, Dramelj itd. Želimo mnogo uspeha!

»Zadružna Zveza v Ljubljani« postaja vedno marljivejša. Sedaj si je stavila veliko nalogo, spraviti pod svoje okrilje koroške posojilnice. To so skoraj najboljše posojilnice, kar jih je sploh na Slovenskem in so tudi že precej bogate. In koroški denar bi gotovi ljudje ravno rabili. Baje tuintam poka? Zakaj pa tako slabo nadzorujete svoje posojilnice? No, pa to je vaša stvar! Glede koroških posojilnic omenjamo, da so vse ustanovljene od »Zadružne Zveze v Celju«. — Gotovi ljudje so lagali in še lažejo krog koroških posojilnic, da se mora v Celje plačevati mnogo več doneskov, ko se jih bo plačevalo v Ljubljano. Mi danes samo rečemo, da je to čisto navadna laž. V prihodnji številki bomo natančno poročali, kako se plačujejo doneski pri drugih zvezah, da laž ljubljanskih psevdozadrugarjev postavimo na mrzlo. Lahko je, hujskati krog že obstoječih zadrug, težko pa jih je ustanavljati in nanovo urejevati. Še lažje je, za veliko število drugim ugrabljenih zadrug zahtevati od države veliko subvencijo. Toda počakajte malo, hočemo videti, če je država res dolžna, plačevati čisto navadne politične hujskarije, ki se vrše pod firmo zadružnega dela!!

Dr. Krek-u se je baje sanjalo, da bo združil vse slovensko zadružništvo v eno zvezo. Pozabil je pri tem, da njegova »Zadružna Zveza v Ljubljani« ni nič drugega, kakor navadna politična organizacija, katere prvi namen je, zagotoviti življenje gotovim političnim strankam. In taka organizacija ne bo nikdar v stanu, združiti vsa slovenske zadruga! Sicer pa, recimo, da bi se to danes res zgodilo. In recimo, da je tako združeno slovensko zadružništvo nekega lepega dne izvolilo v načelstvo same može, ki n. pr. dr.-ju Kreku niso všeč. Ali bi mi potem ne doživeli ravno isto, kar smo doživeli pri Družbi sv. Cirila in Metoda? Čisto gotovo! Saj je tem ljudem le do tega, da bi komandirali brez ugovora! Torej tudi niste sposobni združiti slovenskega zadružništva v eno zvezo!

Koroškim Slovencem! Brezvestni ljudje lažejo krog vas. da računa »Zadružna Zveza v Celju«, ki vam je ustvarila najkrajše posojilništvo, kar ga je sploh na Slovenskem, za svoje revizije in sploh vse svoje posle menda tisočkrat več, kakor bi računali drugi. Prihodnjič bomo dokazali, da to ni res. Brezvestni ljudje vam lažejo, da potrebujejo vaše posojilnice, češ da hočejo začeti pri vas velikansko gospodarsko delo na vseh poljih gospodarstva. Tudi to je laž. Kajti če res hočejo organizirati na Koroškem n. pr. nederarno zadružništvo, opravilo to lahko brez teh 20 posojilnic, ki jih je ustanovila celjska »Zadružna Zveza.« Ali njim ni do dela, temveč do čisto kaj drugega Nadalje lažejo, da

so samo oni v stanu organizirati nedenarno združništvo. To je bolana domišljija, ki so je polni osobito krog »Združne Zveze v Ljubljani« Opozarjamo vas, da je skrajno opasno pustiti na Koroško ljudi, ki so storili po Kranjskem in Štajerskem toliko zla. Trpeli boste v narodnem oziru brez mejno škodo. Da brezvestnim hujšakom ni nič za narodnost, to ste se prepričali lahko zadnje dni, ko je kolovodja hujšakajočih psevd-zadruharjem dejal, da je narodnost »obrabljena fraza.« Opozarjamo vas, da izvira vsa hujškarija, ki so jo začeli pri vas, iz zgolj strankarskopolitičnih nagibov. To pa je za tako gospodarsko organizacijo, kakor je združništvo, skrajno škodljivo. Na Štajerskem in Koroškem je zato dokazov dovolj, četudi se bodo najhujše posledice še le pokazale v bližnji bodočnosti! Enkrat pa so se že pokazale in sicer takrat, ko so poginili po Kranjskem in Štajerskem mnogi konzumi!!

Nova združna zveza. V avstrijski Šleziji ustanovila se je zveza tamkajšnjih poljskih kmetijskih zadrug. Prvega sestanka se je udeležilo že 62 poljskih hranilnic in posojilnic, kar priča, da bo ta nova slovanska združna zveza že precej od začetka precej močna. V Šleziji obstoji tudi češka združna zveza. Vendar pa je bil večji del poljskih zadrug doslej pri nemški deželni združni zvezi. Torej bo nova ustanovitev tudi v narodnem oziru lep korak naprej za osvoboditev Slovanov v Šleziji.

»Glavna zveza srbskih kmetijskih zadrug« („Главин Савез Српских Земљорадничких Задруга“) v Belemgradu priredi to zimo tri združne poučne tečaje, vsak bo trajal 1 mesec. V vsak tečaj se sprejme 25 učencev. Pogoji vzprejema je: 1. dokaz o dovrstitvi najmanj 4 razredov osnovne šole, 2. dokaz, da je doslužil vojaške ali pa da je od vojaške službe oproščen, 3. se mora zavezati, da se bo posvetil srbskemu kmetijskemu združništvu. Bivanje v Belemgradu plača Glavna zveza. Učni načrt: za vse tri tečaje je enak in obsega: 1. Zgodovina in načela kmet. združništva. 2. Zdržno pravo. 3. Zdržna računica. 4. Zdržna korespondenca. 5. Ustroj in poslovanje a) kmet. zadrug, b) kmetijskih nakupovalnih zadrug, c) mlekarških zadrug, d) vinarskih, e) strojnih in f) raznih drugih zadrug.

Ista zveza priredi to zimo tudi 1 mlekarški tečaj. Pogoji za vsprejem so isti, kakor zgoraj. Tečaj bo trajal en mesec. Poučevalo se bo o mlekarstvu, seveda se v piclem času enega meseca v sila obsežni materiji mlekarstva pač ne bo dalo mnogo doseči.

Slovenska priloga nemških »Gospodarskih poročil« za Koroško je ravnokar pričela izhajati 25 slovenske ude c. kr. kmetijske družbe koroške. Priloga je ob enem uradni list te družbe in jo urejuje, oziroma nemška poročila prevaja J. Possnig, nadučitelj v Libuči pri Pliberku. Medla slovenska priloga nudi bralcem seveda še veliko manj poučnega beriva kakor nemška »Gospodarska poročila«, ki tudi objavljajo obširne uradne vesti, namesto da bi se ljudstvo rajše s poljudnimi strokovnimi spisi poučevalo in bi se uradne vesti skrcile na neobhodno potrebno. »Kmetovalec«

Vinorejski in sadjarski poučni tečaji. Štajerski deželni odbor je sklenil prirediti tudi leta 1909 stalne viničarske tečaje, da se vzgoje temeljito izobraženi viničarji za delo v ameriških vinogradih in drevesnicah, v gojenju in sajenju sadonosnikov. Med drugimi priredi take tečaje:

1. na deželni sadje- in vinorejski šoli v Mariboru,
 2. na deželni viničarski šoli v Zg. Radgoni,
 3. na deželni viničarski šoli v Ljutomeru in
 4. na deželni viničarski šoli v Skalcih pri Konjicah.
- Ti tečaji se pričnejo dne 15. februarja in se končajo dne 1. dec. 1909.

V Mariboru se sprejme l. 1909 — 14, v Ljutomeru l. 1909 — 12, v Zg. Radgoni l. 1909 — 16 in v Skalcih pri Konjicah l. 1909 — 20 posestniških viničarskih sinov. Ti dobivajo na naštetih zavodih stanovanje, popolno hrano in vrh tega mesečno plačo po 8 kron.

Izobrazba v teh kurzih je v prvi vrsti praktična, teoretična je le v toliko, kolikor je to potrebno za vzorne in samostojne viničarje.

Na koncu tečaja dobi vsak udeleženec spričevalo o svoji porabnosti.

Za sprejem v te tečaje morajo prosilci vložiti koleka proste prošnje najkasneje do zadnjega decembra 1909 na štaj. deželni odbor.

V tej prošnji se mora izrecno povedati, v katero naštetih šol želi prosilec vstopiti in je treba priložiti:

1. dokaz, da je prosilec star 16 let,
2. spričevalo poštenega obnašanja, katero potrdi župnik,
3. zdravniško spričevalo, da je prosilec prost vsake nalezljive bolezni,
4. šolsko odpustnico iz ljudske šole.

Pri vstopu se morajo prosilci zavezati, da ostanejo od 15. februarja do 1. decembra 1909 nepretrgoma v tečaju in da slušajo vse izobrazbo zadevajoče navedbe dež. strokovnjakov.

Vinska trgovina v Italiji. V prvi polovici l. 1908 se je uvelo v Italijo 328.165 hl vina. Med tem je 281.300 hl francoskega vina v steklenicah. Avstro-ogrski je udeležena na uvozu le z 96 hl, proti 181 hl v prvi polovici l. 1907, v katerej dobi je ves uvoz znašal 355.091 hl. Izvozila pa je Italija v prvi polovici 1907 l. vina v sodih 391.224 hl in 6.636.500 steklenic vina. L. 1908 prvih šest mesecev vina v sodih 611.580 hl in 6.322.400 steklenic vina. Največ letos iz dežele prodanega vina je šlo razmeroma v Švico in sicer 231.312 hl, na drugem mestu je Brazilija z 59.956 hl.

Tvrda Ph. Mayjarth & družba na Dunaju II. Taborstr. 71 nam javlja, da je v cellem obsegu začela delati v vseh delavnicah svojih strojnih tovarov in železninskih livaren. Ta tvrdka je znamenita radi kmetijskih strojev, ki jih izdeluje.

Dr. Ed. Volčič v Novem mestu (Kranjsko)

je uredil ter dobivajo se pri njem in pri vseh knjigotrcih naslednje pravne knjige:

1. **Civilnopravni zakoni** (IV. zvezek Pravnikove zbirke) z obširnim slovenskim in hrvaškim stvarnim kazalom, obsegajoči XII. in 909 strani. 1906. V platno vezana knjiga. K 8.—
2. **Odvetniška tarifa:** določila o rabi hrvaškega in slovenskega jezika pred sodišči; sodne pristojbine s stvarnim kazalom (20 tabel). 1906. Broširano K 1-80
3. **Zakoni o javnih knjigah,** zemljskih itd. (V. zv. Pravnikove zbirke z vsemi predpisi, ki so z njimi v zvezi, s stvarnim kazalom v hrvaškem in slovenskem jeziku, z vzorci knjižnih prošelj in vpisov. 1908. Knjiga v 2 delih, skup 618 strani Mehko vezana knjiga K 5-60
Popolno v platno vezana K 6.—
Ponatis iz knjige, navedene pod točko 3.
4. **Vzgleđi predlogov, sklepov in vpisov** za zemljiško knjigo; dotična kolkovina in vpisnina. Broširan K 1.—
5. **Kolkovina in vpisnina** pri zemljiški knjigi. Stenska tabela na močnem papirju K —60

Dalje od „Poljudne pravne knjižnice“, ki jo izdaja društvo „Pravnik“.

Zvezek I. **Zakon o dovoljevanju poti za silo,** s pojasnili in vzorcem prošnje. 1907. Mehko vezano K —40
Zvezek II. in III. **Predpisi o železniških in rudniških knjigah.** 1908. Cena mehko vezani knjižici K —80

Zvezek IV. in V. **Pristojbinske olajšave ob konverziji terjatev.** 1908. Knjiga potrebna posebno posojilnicam in denarnim zavodom sploh. Mehko vezana knjižica K —80

Zvezek VI. —X. **Predpisi o razdelbi in ureditvi ter o zloži zemljišč.** 1907. Mehko vezano K 2.—
Zvezek XI. in XII. **Predpisi zoper okvaro poljščine v slovenskih deželah.** 1908. Mehko vezano K —80
Ponatis iz te knjižice: **Stenska tabela s kazenskimi določili zaradi obrambe poljščine.** Posebej za a) Kranjsko, Koroško in Istro, b) Goriško-Gradiško in Trst, c) Štajersko K —20

Ako ni dogovorjeno drugače, pošilja urednik knjige s pošto proti poštnemu povzetju, tako, da se k navedenim cenam priračunijo le resnični in poštni izdatki; pri naročilih do 2 K je najceneje, ako se pošlje naprej kupnina in 10 vin. poštnine v gotovini ali poštnih znamkah.

„Denarna centrala Zadrúžne Zveze v Celju“

izkazuje s 30. oktobrom 1908 naslednji denarni promet in bilanco:

Stanje deležev koncem leta 1907	K	118.470'—
Vplačani deleži »		7.840'—
Skupaj K		126.310'—
Izplačani deleži »		10'—
Stanje deležev K		126.300'—
Stanje pasivnih tekočih računov		
koncem leta 1907 K		1.924.291'37
Prejeti pasivni tekoči računi . . »		1.729.374'97
Skupaj K		3.653.666'34
Vzdignjeni pasivni tekoči računi »		1.261.903'72
Stanje pasivnih tekočih računov K		2.391.762'62
Stanje aktivnih tekočih računov		
koncem leta 1907 K		1.790.920'40
Izplačani aktivni tekoči računi . »		1.935.637'78
Skupaj K		3.726.567'18
Vrnjeni aktivni tekoči računi . . »		1.463.624'33
Stanje aktivnih tekočih računov K		2.262.942'85
Gotovina, poštna hranilnica in na-		
ložbe K		280.000'—
Denarni promet je znašal v oktobru:		
prejemki K		6.524.765'25
izdatki »		6.505.715'25
Skupni denarni promet torej do		
30. oktobra 1908 K		13.030.480'47

! Varne pred ognjem in vlomom !

Blagajnice

prodaja v vseh velikostih, najboljše izdelane, firma ki obstoji že nad 30 let

S. BERGER

DUNAJ, I. Wipplingerstrasse 29.

Vzorci so v rabi in se lahko ogledajo
ori „Zadrúžni
Zvezi v Celju“

in pri
mnogih dru-
gih posojil-
nicah in hra-
nilnicah v .
vseh slo-
venskih po-
krajinah.

Glogowski & Co.

Radetzkystrasse 5 ☞ Gradec ☞ Radetzkystrasse 5

Edina prodaja

Remington-pisalnih strojev

Največji zavod te vrste. Svetovna znamka.

Podružnice in prodajalnice v 42 mestih.

Centrala za Avstrijo na Dunaju, I. Franz-
Josefs-Kai 15 in 17.

Najnovejši vzorci: _____

ILION, model št. IX, 10—2
REMINGTON-BILLING stroji,
SPECIJALNI TABULATOR stroji s pripravo za
pisavo različne barve.

Posebni stroji za vsak namen in za vsako stroko.

Specijalni katalogi zastoj in poštnine prosto

Pri gnojenju travnikov, deteljišč in žita ne smemo opustiti poleg gnojenja s Tomasovo žlindro, superfosfatom in kostno moko

**gnojenje s kajnitom
ali 40% kalijevo soljo.**

Pojasnila o teh, kakor tudi drugih gnojilih daje brezplačno:

**kmetijska pojasnjevalnica kalijevega
sindikata Gradec, Raubergasse 11.**

Kalijeve gnojila se dobivajo:

pri c. kr. kmetijski družbi v Gradcu,
pri c. kr. kmetijski družbi v Ljubljani,
pri tvrdki

„MERKUR“

P. Majdič, Celje

in pri drugih tvrdkah.

LASTNI DOM

kreditna in stavbena zadruga v Celju
naznanja, da je prilagodila svoja pravila tako, da izvršuje sedaj
poleg stavbenih tudi druga kreditna opravila, kakor vsaka
hranilna in posojilna zadruga.

Zaradi tega je uredila svoje poslovanje tako, da sprejema
tudi hranilne vloge na tekoči račun, ali na vložne knjižice,
daje posojila, prevzame terjatve, pomaga kupovati hiše,
zemljišča itd., itd.

Hranilne vloge obrestuje **stalno po**
5%

od dneva vložitve do dneva vzdiga ter plačuje rentni davek
za vlagatelje sama iz svojega.

Zadruga je upeljala tudi hišne hranilne nabiralnike: Kdor
napravi temeljno vlogo vsaj 5 K, dobi v porabo brezplačno
tak nabiralnik, katerih vlagatelji že mnogo posedujejo.
Natančna pojasnila se dobijo lahko vsak dan pri udih
načelstva.

Pisarna se nahaja sedaj v Celju, Rotovška ulica št. 12, I. nadstropje.
C. kr. poštne hranilnice račun 54.366. Telefon št. 48.

Uradni dan je vsako sredo in soboto od 8. do 12. ure dop.
in od 2. do 6. ure popoldne.

Načelstvo

Zadruga Lastni dom v Gaberju pri Celju,
reg. kreditna in stavb. zadr. z om. zav.

Dr. Vek. Kukovec, predsednik, Ivan Rebek, podpredsednik,
dr. Anton Božič, Franjo Jošt, dr. J. Karlovšek, Josip Koštomaj,
Miha Mahne, Franjo Natek, Franc Pušnik, Martin Stojan.
Alojzij Terček, Josip Žagar, udje načelstva.

POSOJILNICA V CELJU

„NARODNI DOM“ v lastni hiši.

Posojilnica v Celju, ki je bila
leta 1881 z neomejeno zavezo ustanov-
ljena, šteje sedaj nad 4200 zadruženikov,
kateri imajo vsega nad **88.000** kron
vplačanih deležev ter ima sedaj nad
6 in pol milijona kron hranilnih vlog in
nad **332.000 K** rezervnega zaklada.

Hranilne vloge sprejema od vsakega,
če tudi ni član zadruge ter jih obre-
stuje po 4 in en četrt odstotkov; poso-
jilnica plačuje **rentni davek** sama,
ne da bi ga odtegnila vlagateljem. Po-
sojila daje na osobni ali hipotekarni
kredit proti **5 in pol odstotnemu**
in **5 odstotnemu** obrestovanju.

Posojilnica v Celju uraduje
vsak dan dopoldne od 9. do
12. ure, izvzemši nedelje in
praznike.

„Južnoštajerska hranilnica v Celju“, ▲ Narodni dom

za katero jamčijo okraji: Gornjigrad, Sevnica, Šoštanj, Šmarje pri Jelšah, Vransko
za popolno varnost vlog in za njihovo po pravilih določeno obrestovanje do neomejene visokosti, ima sedaj
hranilnih vlog **4.000.000 kron.**

Hranilnica posluje s strankami **vsak predpoldan od 8. do 12. ure izvzemši nedeljo in**
praznike. Hranilne vloge obrestuje po 4 odstotke in pripisuje obresti polletno h kapitalu ter
plačuje hranilnica **rentni davek sama** in ga ne odtegne vlagateljem, tako, da dobe isti popolnoma
nad 4 odstotke obresti.

Izposojuje pa na zemljiško varnost **po 5 odstotkov**, občinam in korporacijam navedenih petih okrajev
po 4 tri četrt obresti.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Podružnica v Celovcu. Delniška glavica 2.000.000 K. Rezervni zaklad 250.000 K. Podružnica v Spletju.

Kupuje in prodaja
vse vrste rent, zastavnih pisem,
prioritet, komunalnih obilgacij,
srečk, delnic, valut, novcev in deviz.

Promese izdaja k vsakemu
žrebanju.

Zamenjava in eskomptuje
izžrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapale kupone.

Daje predujme na vrednostne papirje.
Zavaruje srečke proti kurzni izgubi.

Vinkuluje in devinkuluje
vojaške ženitninske kavcije.
Eskompt in inkaso menio. ——— Borzna naročila.

Denarne vloge sprejema
po 4 in pol odstotkov

v tekočem računu ali na vložne
knjižice proti ugodnim obrestim.
Vložni denar obrestuje od dne
vloge do dne vzdiga.

Promet s čeki in nakaznicami.

Prodajalni urad hišnih hranilnih nabiralnikov,

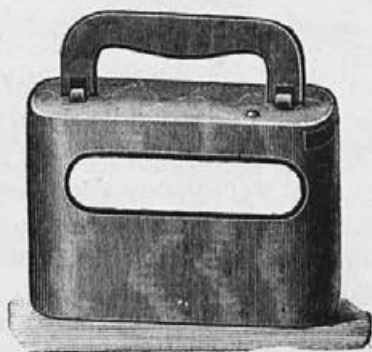
(Heimsparkassen-Verkaufsbureau.)

Telefon 13.340.

družba z omejenim jamstvom.

Telefon 13.340.

DUNAJ, I., Stadiongasse 6.

Število av-
strijskih
zavodov, ki
naročujejo
od urada za
prodajo hiš-

nih hranilnih nabiralnikov (pušice):

Hranilnice 243

Zadruga 339

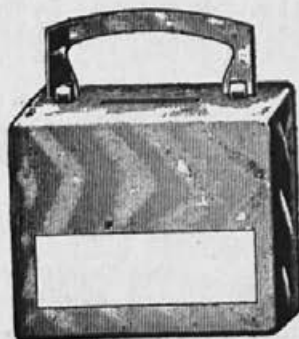
Banke itd. 11

zavsem

593

zavodov.

Na sprednji strani nahaja se tablica, v katero se vtisne ime denarnega zavoda in tekoča številka. Cena vsakemu vzorcu je K 6.— všteti napis in omot z železniške postaje Dunaj pri četrtem vzorcu z železniške postaje Budjevice.

Priznано najboljšę

sejalnice vnoviĉ zboljšanega sestava „Agrikola“,jeklene pluge,
brane, valjarje,**kosilnice** za travo, deteljo in Źita,

obraĉalnike, stroje za grabljenje sena in Źita,

stiskalnice za seno, slamo, grozdje in sadje,

hidravliĉne stiskalnice,

stroje za meĉkanje in robkanje grozdja,

mline za sadje, škropilnice

za trte in druge rastline,

stroje za sušenje sadja in soĉivja,

vrtilne pumpe za gnojnico,

izdeluje in razpošilja v najnovejših, odlikovanih sestavih

Ustanov. 1872.

PH. MAYFARTH & Co.,

1050 delavcev.

tvornice kmetijskih strojev, livarne in parne fuŹine **DUNAJ 2/I, Taborstrasse št. 71.**

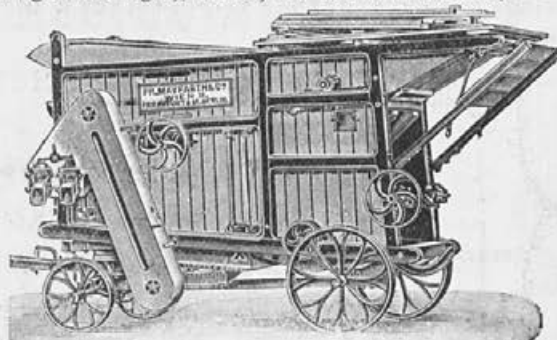
Odlikovan z nad 600 zlatimi, srebrnimi kolajnami i. t. d.

Obširni ceniki s podobami brezplaĉno.

Zastopniki in preprodajalci se išĉejo

mlatilnices patentovanimi teĉaji,
prirejenimi za kolo,
barno mazanje (Rollen-

Ringschmierlager), roĉne, na vitel in motorne,

vitlje za vpreŹno Źivino,

stroje za snaŹenje Źita, trijerje, stroje za robkanje kornuze,

stroje za rezanico s patentovanimi teĉaji, prirejenimi za

kolobarno mazanje, da jih je moŹno goniti povsem lagotno.

Stroje za rezanje repe, mline za debelo moko, stroje za parjenje

krme, peĉi za Źtedilne kotle in vse druge kmetijske stroje

ÚSTŘEDNÍ BANKA ČESKÝCH SPORITELEN **(Osrednja banka ĉeških hranilnic)**

PODRUŹNICA V BRNU
Ferdinandova ulica 29.PODRUŹNICA V LVOVU
ulica Karola Ludvika b. 33.

Centrala v Pragi

I. Ovocna ulica 15.

PODRUŹNICA V TRSTU
Piazza del Pontarosso 3.PODRUŹNICA NA DUNAJU
I. Wipplingerstrasse 22.

zvršuje vsakovrstne banĉne transakĉije: Tekoĉe raĉune. Uloge. Vrednostne papirje. Eskomptuje menice denarnih zavodov. Obĉinska, komunalna in okrajna posojila. Valute, devize, inkaso in izplaĉila. Financiranje gradenj javnih korporacij.

Izdaja in prodaja 4% banĉne zadolŹnice, katere se zamorejo uporabljati glasom zakona za nalaganje denarja sirot, dalje kot fondi, kavcije itd.

ODDELEK za VADIJE in KAVCIJE.**Natanĉneja pojasnila daje ravnateljstvo.**

Zvezna tiskarna v Celju ▲ Schillerjeva cesta št. 3

izvršuje vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela od avadne do najmodernejše oblike. Ker je bogato založena z najnovejšimi okraski ter opremljena z motornim, oziroma električnim obratom, lahko izvršuje največja dela v kratkem času okusno, **točno in ceno.**

VSE PO KONKURENČNIH CENAH!

ZVEZNA TRGOVINA, Celje, Rotovška ul. 2

priporoča sl. posojilnicam, hranilnicam in zadrugam založne tiskovine po znižanih cenah:

100 pol oziroma komadov			K	100 pol oziroma komadov			K
Obrazec A. Blagajniški dnevnik		kolek	5'—	Opravični zapisnik			5'—
B. Konto za posojila			7'20	Menice, slovenske			4'—
C. Konto za hranilne vloge		kolek	7'20	Skadenčna knjiga za menice			5'—
D. Konto za zadrugne deleže			5'—	Konto hiš			5'—
E. Razdelnik izdatkov			6'40	Zemljknižna prošnja			5'—
F. Razdelnik prejemkov			6'40	Rubrum za zemljknižne prošnje			4'—
G. Imenik družstvenikov (register)			6'40	Obrazec U. Pristopni list			6'40
H. Denarni listek			1'—	V. Izkaz za rentni davek			4'—
I. Listek vzdignjenih hranilnih vlog			1'—	Fascikelnj za dolžna pisma		1 par	—'90
K. Referatna pola za dolžnike			1'20	" pristopne liste		1 "	—'60
L. Poročevalna pola za dolžnike			5'—	" menice		1 "	—'60
M. Opomin ostalih obresti			1'—	Knjiga za naložen denar št. 600 K/70	kolek		2'40
N. Računski listek za posojila			1'—	" izposojila št. 600 K/70	kolek		2'40
O. Konto hranilne vloge			7'—	" inventar št. 600 K/70			2'40
P. Konto deleži in dividenda	za sklepanje računov		7'—	Imenik (index) vlagateljev 195/548			1'20
R. Konto posojila			7'—	" zadrugnikov in dolžnikov 195/548			1'20
S. Izkaz o neposrednih pristojbinah			4'—	Zapisnik za sklepe načelstva 400 K/100			2'70
T. Računski zaključek			7'—	" občnega zbora 400 K/70			2'30
Dolžno pismo			6'—	Ovitki za obrazce O., P., R., po 100 pol po			6'—
Navodilo kako sestavljati letne račune		komad	—'30	VEZANJE VSEH KNJIG SE PRESKRBI V LASTNI KNJIGOVEZNICI SOLIDNO IN CENO.			

Zvezna knjigoveznica, Celje

Schillerjeva cesta šte. 3

se priporoča za vsa v svojo stroko spadajoča dela, kakor: vezanje zapisnikov, raznih liturgičnih in drugih knjig, molitvenikov, izdelovanje map, fascikljev itd. Sprejemajo se tudi vsakovrstna galanterijska dela. Izvršuje vse ceno, hitro in solidno.

Zadružna Zveza v Celju,

registrovana zadruga z omejeno zavezo

razteza svoj delokrog po Štajarskem, Kranjskem, Koroškem, Primorskem in v Dalmaciji ter ima namen, pospeševati razvoj zadružnega delovanja v obče ter zastopati koristi svojih članov v vsakem oziru.

Zadružna Zveza v Celju

sprejema za člane vse pridobitne in gospodarske zadrug in društva kakoršnekoli vrste kakor: hranilnice in posojilnice, mlekarske in sirarske, kmetijske, konzumne in produktivne zadrug i. t. d.

Zadružna Zveza v Celju

snuje in pospešuje poglavitno **slovenske kmečke Raiffeisenske** posojilnice ter kmetijske, mlekarske in druge gospodarske zadrug.

Revizijsko koncesijo

t. j. pravico izvrševati obligatorično revizijo zadrug in društev po določenih zakona od 10. junija 1903, drž. zak. št. 133 je podelilo visoko c. kr. ministrstvo za notranje stvari Zadružni Zvezi v Celju z ukazom od 22. marca 1906 št. 743 ter izvršuje ista revizije po svojih strokovnjakih.

Denarna Centrala Zadružne Zveze v Celju

je urejena vsem novodobnim potrebam primerno ter oskrbuje denarno spravnavo med svojimi članicami.

Denarna Centrala

sprejema denar na obrestovanje v tekočem računu ali kot hranilne vloge, katere obrestuje po najvišji mogoči obrestni meri in jih izplačuje na zahtevanje poštnoobratno. Rentni davek plačuje Zadružna Zveza sama.

Denarna Centrala

dovoljuje in izplačuje zadrugam kredit v tekočem računu ali kot naložbe po kar najbolj mogoči nizki obrestni meri in kar najhitreje.

Denarna Centrala

je imela prometa leta 1907 okroglo **15 milijonov kron** ter je ista velika dobrota za vse članice.

Vse zadrug Zadružne Zveze v Celju so imele v letu 1906:

denarnega prometa	K 236.848.258'92
čistega dobička	" 507.922'94
rezervnih zakladov	" 3.672.985'25
skupnega lastnega imetja	" 5.541.905'98
ter vseh aktiv (premoženja) skupaj	" 100.572.031'71

Zadružna Zveza v Celju

je član Splošne Zveze kmetijskih zadrug avstrijskih na Dunaju, ki izvršuje pri istej tudi obligatorično revizijo.

Zadružna Zveza v Celju

je imela koncem leta 1907 učlanjenih okroglo 200 zadrug.

Zadružna Zveza v Celju

je naslednica poprejšnjega društva Zveza slov. posojilnic, ki je bila osnovana leta 1882—1883. Delovanje teh korporacij in njenih funkcionarjev traja toraj že 25 let in je to najstarejša Zveza na Slovenskem in na slovanskem jugu sploh.